

Consulaat-generaal van België in **Marseille**

Welkom in Zuid-Frankrijk

112, Boulevard des Dames
13002 Marseille

Tel: +33 4 96 11 69 55

Fax: +33 4 96 11 73 39

E-mail: marseille@diplobel.fed.be

<http://france.diplomatie.belgium.be>

Beste landgenoten,

Frankrijk blijft een favoriete bestemming voor veel Belgen, niet enkel voor toerisme, maar ook om er te wonen.

Meer dan 141.000 landgenoten wonen er permanent, waarvan bijna 52.000 op dit moment ingeschreven zijn bij het Consulaat-generaal van België in Marseille, dat bevoegd is voor de 28 departementen van het zuiden van Frankrijk en voor Monaco.

De missie van het Consulaat-generaal is u bijstaan bij al uw administratieve en consulaire formaliteiten, net zoals uw gemeentehuis in België.

Alle informatie met betrekking tot uw inschrijving, de aanvraag van Belgische identiteitskaarten en paspoorten, burgerlijke staat en dergelijke, zijn terug te vinden op de volgende officiële websites: <http://france.diplomatie.belgium.be/nl> en <https://france.diplomatie.belgium.be/nl/consulaire-diensten/consulaire-diensten-marseille>

Het Consulaat-generaal is echter niet bevoegd voor vragen met betrekking tot sociale zekerheid, belastingen, het schoolsysteem of rijbewijzen. Om u te helpen praktische antwoorden te vinden om uw verhuis voor te bereiden en uw installatie in Frankrijk te vergemakkelijken, is de installatiegids, opgestart door mijn voorganger in 2018, geactualiseerd en aangevuld met nieuwe rubrieken.

Wij hopen dat deze gids - zonder de pretentie te hebben volledig te zijn - een antwoord biedt op uw vragen en dat uw installatie een succes wordt.

Voel u vrij om uw opmerkingen of suggesties door te sturen naar het volgende e-mailadres: marseille@diplobel.fed.be

Met vriendelijke groet,

Anne-France Jamart,
Consul-Generaal

Inhoudstafel

1. Toegang en verblijf in Frankrijk	6
1.1 Onder welke voorwaarden kan men zich vestigen in Frankrijk ?	6
1.2 Formaliteiten naar gelang de duur van het verblijf	6
1.3 Toegang en verblijf in Monaco.....	8
2. Rijbewijs en voertuigen	9
2.1 Rijden in Frankrijk met een Belgisch rijbewijs	9
2.2 Afgifte/ verlenging / omwisselen van rijbewijzen.....	9
2.3 Registeren van Belgische voertuigen	11
2.4 Rijbewijs en voertuigen in Monaco.....	12
2.5 Rijden met een Frans kenteken in België.....	12
2.6 Voertuigen en elektrische oplaadpunten	13
2.7 Technische keuring in Frankrijk.....	13
3. Pensioen	14
3.1 Uw pensioen aanvragen vanuit het buitenland.....	14
3.2 Uw Belgisch pensioendossier raadplegen.....	15
3.3 Problemen, bijzondere gevallen en klachten.....	16
4. Sociale zekerheid (ziektelastverzekering)	17
4.1 Als u in Frankrijk werkt.....	17
4.2 Indien u als gepensioneerde in Frankrijk bent.....	17
4.3 Ziekteverzekeringskaart, moederschap en vaderschap.....	18
4.4 Arbeidsongeschiktheid - Invaliditeitsverzekering	20
4.5 Gezinstoelagen	20
4.6 Sociale zekerheid in Monaco	20
5. Medische Zorgen	21
5.1 Medische dekking wanneer men niet in Frankrijk woont	21
5.2 Geprogrammeerde medische zorgen in Frankrijk	22
5.3 Geneesmiddelen op voorschrift.....	22
5.4 Medische dekking wanneer men in Frankrijk woont.....	22
6. Belastingen	24
6.1 Vaststelling van de fiscale woonplaats in Frankrijk	24

6.2	Wanneer en hoe betalen	24
6.3	Klachten.....	26
6.4	Belastingen in Monaco.....	26
7.	Werk en werkloosheid.....	27
7.1	Werken in Frankrijk	27
7.2	U verliest uw baan – werkloosheidsuitkeringen	28
7.3	Werken in Monaco.....	30
8.	Kinderen/Onderwijs	31
8.1	Kinderdagverblijven (voor kinderen jonger dan 3 jaar)	31
8.2	Voornaamste kenmerken van het Franse onderwijssysteem.....	32
8.3	Fasen van het onderwijssysteem	32
8.4	Hogere studies na het <i>Lycée</i>	33
8.5	Equivalentie.....	33
8.6	Internationale scholen	34
8.7	Onderwijs in Monaco	34
9.	Gezelschapsdieren.....	38
9.1	Naar Frankrijk komen met een gezelschapsdier	38
9.2	Beschermingsmaatregelen en controles.....	40
10.	Verkiezingen	41
10.1	Federale parlementsverkiezingen in België	41
10.2	Gemeenteraadsverkiezingen in Frankrijk.....	41
10.3	Europese verkiezingen.....	42
10.4	Verkiezingen in Monaco	43
11.	Overlijden en Nalatenschap	43
11.1	Overlijden van een Belg in Frankrijk : beknopt overzicht van de procedure.....	43
11.2	Repatriëring van het stoffelijk overschot of begrafenis in Frankrijk ?	44
11.3	Nalatenschap van een Belgische overledene in Frankrijk : bevoegdheid van de notaris 45	
12.	FAQ	47
13.	Divers	54
13.1	Bijstand aan Belgische gevangenen in het buitenland.....	54
13.2	Euthanasieverklaring	55
13.3	Uitreistoelating voor minderjarigen	56
13.4	Verandering van voornaam	56

13.5	Uittreksel uit het Strafregister	56
13.6	Certificat de recensement et certificat JDC (Journée Défense et Citoyenneté) ...	57
13.7	Erkenning naar Belgisch recht van een buitenlandse adoptiebeslissing	57
13.8	Natuurlijke risico's	58
14.	Belgische verenigingen in de jurisdictie	59
14.1	Regio PACA	59
14.2	Regio Occitanie	60
14.3	Corsica	60
14.4	Monaco.....	61

1.Toegang en verblijf in Frankrijk

1.1 Onder welke voorwaarden kan men zich vestigen in Frankrijk ?

Belgische staatsburgers mogen - zoals alle tot de Europese Economische Ruimte behorende burgers (d.w.z. burgers van een lidstaat van de Europese Unie, IJsland, Liechtenstein of Noorwegen) en Zwitserse burgers - naar om het even welk land van de Europese Economische Ruimte gaan om er te leven, werken, studeren, werk te zoeken of met pensioen te gaan. Ze moeten enkel een geldige identiteitskaart of geldig paspoort hebben.

Familieleden die niet de nationaliteit hebben van één van de landen van de Europese ruimte of Zwitserland, moeten echter een geldige verblijfsvergunning hebben, uitgegeven door een Europees land, dan wel een geldig paspoort met een visum voor kort verblijf of een document waarin de familieband wordt aangetoond (als ze vanwege hun nationaliteit zijn vrijgesteld van visumplicht). Ter ondersteuning van de visumaanvraag moet uw familielid zijn verwantschap met u aantonen. De Franse ambassade of het Franse consulaat in het land van herkomst is bevoegd om het visum af te geven.

Meer informatie vindt u op : <https://www.service-public.fr/>

1.2 Formaliteiten naar gelang de duur van het verblijf

- a) **Voor een verblijf van minder dan 3 maanden zijn de in 1.1 genoemde principes van toepassing**
- b) **Voor een verblijf van MEER dan 3 maanden**

Als burger van de Europese Unie kan u in Frankrijk leven, werken¹ en studeren op voorwaarde dat u cumulatief :

- een uitgebreide ziektekostenverzekering heeft in uw gastland, en
- over voldoende inkomsten beschikt om er te leven zonder financiële steun aan te vragen in uw gastland (dit inkomen kan afkomstig zijn van een pensioen, als u met pensioen bent, of van een andere bron van inkomsten), en
- geen bedreiging vormt voor de openbare orde

In tegenstelling tot België, is de aangifte van uw nieuwe verblijfplaats op het gemeentehuis in Frankrijk niet verplicht.

¹ Goed om weten: U mag alle beroepsactiviteiten in loondienst of als zelfstandige uitoefenen (behalve bepaalde overheidsfuncties en, onder bepaalde voorwaarden, bepaalde gereguleerde beroepen). <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F2728>

Indien u niet meer aan deze voorwaarden voldoet en u nog niet gedurende een ononderbroken periode van 5 jaar legaal in Frankrijk verblijft, kunnen de Franse autoriteiten u verzoeken het grondgebied te verlaten: het verblijf van een Europeaan, na de periode van 3 maanden, is dus niet volledig vrij. Een beslissing tot weigering van verblijf kan worden uitgesproken. (Link : <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F31969>)

c) Verblijfsvergunning

Als burger van de Europese Unie bent u niet verplicht een verblijfsvergunning (“titre de séjour”) aan te vragen. Toch is het, afhankelijk van uw situatie en voor elk verblijf van meer dan 3 maanden, wel mogelijk - en vaak nuttig - een verblijfsvergunning, die uw rechten aantoont, aan te vragen bij de prefectuur of onder-prefectuur van uw departement. De procedure kan soms moeilijk of traag lopen.

Na 5 jaar ononderbroken legaal in Frankrijk te hebben verbleven en aan alle gestelde voorwaarden te hebben voldaan, verkrijgt u automatisch een permanent verblijfsrecht. U kan uw verblijfsrecht gedurende de afgelopen 5 jaar met alle mogelijke middelen aantonen (arbeidscontract, werkloosheidsattest, inschrijving in het handels- en vennootschapsregister, enz.).

Sommige afwezigheden zijn toegestaan :

- tijdelijke afwezigheden van niet meer dan 6 maanden per jaar
- afwezigheden voor het vervullen van militaire verplichtingen
- afwezigheden van maximum 12 opeenvolgende maanden om een belangrijke reden, zoals bijvoorbeeld een ernstige ziekte, studies of een buitenlandse werkopdracht.

Zodra de verblijfsvergunning is afgegeven, moet u de voorwaarden van uw verblijf niet langer rechtvaardigen (status als werknemer, student, gepensioneerde of non-actief).

Let op : als u 2 opeenvolgende jaren niet in Frankrijk verblijft, **verliest u uw recht op permanent verblijf.**

Meer informatie over het recht op langdurig verblijf van een Europeaan in Frankrijk :

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F2651>

Meer informatie over verblijfsvergunningen voor Europese studenten :

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F22116>

Meer informatie over verblijfsvergunningen voor werknemers, die burgers zijn van een lidstaat van de Europese Unie/Europese Economische Ruimte/Zwitserland :

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F16003>

1.3 Toegang en verblijf in Monaco

Als u voor maximaal 3 maanden naar Monaco wil reizen, dient u in het bezit te zijn van een geldig paspoort of identiteitskaart. Als u er **langer dan 3 maanden** wil blijven of u in Monaco wil vestigen, moet u een Monegaskische verblijfsvergunning aanvragen. Neem contact op met de "Section des résidents de la sécurité publique" (4, rue Louis Notari, (+388) 93 15 30 17 of (+377) 93 15 30 18).

U heeft de volgende documenten nodig:

- een verklaring van goed zedelijk gedrag (strafblad) uitgereikt door de autoriteiten van uw voormalige woonplaats. Dit document heeft betrekking op de afgelopen vijf jaar. Als u in uw vorige woonplaats minder dan vijf jaar hebt gewoond, moet u een certificaat aanvragen bij de bevoegde rechtbank in uw voormalige woonplaats.
- een bewijs van werk goedgekeurd door het arbeidsbureau (<https://monservicepublic.gouv.mc/thematiques/emploi>) van Monaco of enig ander bewijs van uw professionele activiteit, of een verzoek voor toelating om een bedrijf op te richten, of een bankuittreksel waaruit blijkt dat u over voldoende middelen beschikt
- een recente foto
- een huurcontract, woningcertificaat of eigendomsakte
- een paspoort

2. Rijbewijs en voertuigen

2.1 Rijden in Frankrijk met een Belgisch rijbewijs

a) Geldigheid

Een Belgisch rijbewijs **blijft geldig** in Frankrijk, of het nu gaat om een oud Belgisch rijbewijs (afgegeven vóór 1 januari 1989), een Belgisch rijbewijs "volgens het Europese model" (afgegeven tussen 1989 en 2013) of een nieuw Europees rijbewijs "bankkaartmodel" (uitgegeven sinds 2013). Toch is het nuttig om voor uw vertrek, uw oude "roze" rijbewijs in België in te wisselen voor een nieuw rijbewijs "bankkaartmodel", om onaangename verrassingen te vermijden. Vanaf 2033 zullen alle Europese landen het nieuwe "bankkaart" - model moeten uitgeven.

b) Rijbewijs met « virtuele » punten

Om de Europese instrumenten tegen verkeersonveiligheid te harmoniseren, heeft de Franse Nationale Vergadering zich gebogen over de verkeersovertredingen van buitenlandse chauffeurs op Frans grondgebied. Een nieuwe wet voorziet in de invoering van een virtueel rijbewijs voor vreemdelingen, zodat zij niet langer vrijgesteld zijn van puntenverlies. De datum van inwerkingtreding van deze wet is echter nog niet gespecificeerd.

2.2 Afgifte/ verlenging / omwisselen van rijbewijzen

Als Belg die in Frankrijk woont, heeft u de keuze²: ofwel behoudt u uw Belgisch rijbewijs, ofwel wisselt u het in voor een Frans rijbewijs van dezelfde categorie (enkel A3 of B). Voor alle andere categorieën (motorfietsen vanaf 125cc, vrachtwagens enz.) gelden bijzondere regels. Neem hiervoor contact op met uw prefectuur voor meer informatie.

Met welke voertuigen kan ik rijden met een rijbewijs B?

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F2827>

Welk rijbewijs voor welke voertuigcategorie?

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F12096>

a) Uw rijbewijs omwisselen

Als u uw rijbewijs wenst **om te wisselen** voor een Frans rijbewijs, dient u een aanvraag in te dienen. Het is **niet verplicht**, tenzij uw rijbewijs niet meer conform is (foto niet meer herkenbaar of vervaagd, het document is beschadigd of onleesbaar enz.) of in het geval van een verkeersovertreding die leidt tot een beperking, opschorting of intrekking van het rijbewijs of een verlies van punten.

² Let wel : bij diefstal of verlies van uw Belgische rijbewijs, of in geval van een overtreding, moet u sowieso een Frans rijbewijs aanvragen. Deze procedure duurt vaak erg lang.

- U kan uw aanvraag indienen zelfs al is de geldigheidsdatum van uw Belgisch rijbewijs verstreken
- De aanvraag kan niet meer, zoals voorheen, worden ingediend bij de prefectuur of onder-prefectuur

Sinds maart 2020 heeft het CERT (Centre d'Expertise Ressources Titres) van Nantes een online procedure opgesteld om Europese rijbewijzen in te wisselen. U dient uw aanvraag voor omwisseling van uw rijbewijs elektronisch te versturen via het ANTS-portaal (Agence nationale des titres sécurisés) <https://permisdeconduire.ants.gouv.fr/>. Bij ontvangst van uw dossier via de online procedure, wordt u per sms of e-mail hierover geïnformeerd.

Een bewijs van uw recht tot sturen van minder dan 3 maanden, opgesteld door de autoriteiten die uw rijbewijs oorspronkelijk hebben afgegeven, is vereist. **Onze consulaire diensten zijn hier niet voor bevoegd en kunnen u een dergelijk attest NIET bezorgen.** Neem contact op met uw laatste gemeente van verblijf in België of met de FOD Mobiliteit en Transport (Dienst Rijbewijzen - City Atrium - Vooruitgangsstraat 56 1210 Brussel) per telefoon op +32 (0) 2 / 277.31.11 of per e-mail op het mailadres info@mobilite.fgov.be

Alle informatie over deze procedures kunt u vinden via internet:

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/R55669>

<http://www.permisdeconduire.ants.gouv.fr/>

De volledige informatie over het inwisselen van een in Europa behaald rijbewijs, is te vinden op de officiële website van de Franse administratie:

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F1758>

b) Internationaal rijbewijs

Om een internationaal rijbewijs te verkrijgen, dient u sinds 30 mei 2018 eerst een aanvraag in te dienen via de **website van ANTS** (Agence National des Titres Sécurisés): <https://permisdeconduire.ants.gouv.fr/demarches-en-ligne/demander-un-permis-international>

Voor deze aanvraag heeft u de volgende documenten nodig:

- identiteitskaart
- kopie van het bewijs van uw verblijf in Frankrijk van minimaal 6 maanden (bv .: huurcontract, arbeidsovereenkomst, bewijs van sociale zekerheid, belastingaangifte, etc.)
- uw Belgische of Franse rijbewijs

Dit rijbewijs is geldig voor **een periode van 3 jaar** vanaf de datum van afgifte. Als het nationale rijbewijs minder lang geldig is, neemt het internationale rijbewijs deze geldigheidsdatum over.

Het duurt **minstens 11 weken** vooraleer het rijbewijs wordt afgegeven. Afgifte is **gratis**. Voor meer informatie : <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F11534>

2.3 Registeren van Belgische voertuigen

a) Verblijf van LANGER dan 6 maanden

Wanneer u naar Frankrijk verhuist en besluit uw auto mee te nemen, gelden er bepaalde voorwaarden voor de inschrijving van uw voertuig. Deze zijn voornamelijk afhankelijk van de duur van uw verblijf.

Hou er allereerst rekening mee dat de registratie van uw voertuig verplicht is wanneer u naar Frankrijk verhuist en er uw hoofdverblijf vestigt. De registratie dient te gebeuren binnen de MAAND na uw installatie en is gemakkelijk online te doen (<https://immatriculation.ants.gouv.fr/demarches-en-ligne/immatriculer-pour-la-premiere-fois-un-vehicule-en-france>).

Indien uw kentekenbewijs beschadigd, verloren of gestolen is, kan u een duplicaat (ongeveer 26 euro) aanvragen bij de DIV (Directie Voertuigregistratie) in België. Voor meer informatie: https://mobilit.belgium.be/nl/wegverkeer/inschrijving_van_voertuigen

Als u reeds een belasting op inverkeerstelling betaalde in België, heeft u mogelijk recht op een **belastingteruggave**. Helaas kan het voorvallen dat u de **belasting op inverkeerstelling twee keer zal moeten betalen**, zowel in Frankrijk als in België.

Ter informatie :

Nadat u naar Frankrijk verhuisd bent, kunt u gedurende 8 maanden nog gebruik maken van uw verzekering afgesloten in een ander EU-land.

https://europa.eu/youreurope/citizens/vehicles/insurance/validity/france/index_fr.htm

Wat te doen als u naar Frankrijk verhuist

- Uw auto inschrijven
- Uw kentekenplaat veranderen
- Uw eigendomsbewijs en bewijs van de technische controle tonen
- Inschrijvings- en verkeersbelasting van uw auto betalen

Wat te doen als u Frankrijk verlaat

- Uw auto uitschrijven
- Uw kentekenplaat inleveren
- Uw eigendomsbewijs en bewijs van de technische controle tonen
- Terugbetaling van de inschrijvingsbelasting aanvragen

Informatie over de registratie van nieuwe en tweedehands voertuigen

https://europa.eu/youreurope/citizens/vehicles/registration/index_nl.htm

Om een Franse registratiekaart ("carte grise") voor uw buitenlandse auto te verkrijgen :

<https://www.cartegrise.com/demarches-carte-grise/changement-titulaire-vehicule-etranger>

b) Verblijf KORTER dan 6 maanden

Uw voertuig **hoeft niet geregistreerd te worden** als u voor minder dan 6 maanden in Frankrijk verblijft, en u betaalt bijgevolg ook geen inschrijvingsbelasting. Het is verder ook aangewezen om het inschrijvingsbewijs van uw auto, eigendomsbewijs en bewijs van

woonplaats bij u te hebben. Op die manier kan u aan de politie bewijzen in welk land u belastingen betaalt.

c) Boetes

Wanneer u uw auto niet op tijd inschrijft, de belastingen niet betaalt of wanneer u rijdt met een auto die nog een Belgisch kentekenplaat heeft zonder bewijs van woonplaats en zonder geldige technische keuring, riskeert u een boete.

2.4 Rijbewijs en voertuigen in Monaco

a) Omwisselen van het rijbewijs

In Monaco, moet u uw Belgisch rijbewijs **binnen het jaar** omwisselen voor een Monegaskisch rijbewijs. Aan het einde van deze periode van een jaar is de buitenlandse rijbewijs niet meer geldig en moet u opnieuw een theoretisch en praktisch rijexamen afleggen. Iedereen die zich in Monaco vestigt en een buitenlands rijbewijs heeft, moet een Monegaskisch rijbewijs aanvragen.

Als het buitenlandse rijbewijs erkend is door het Vorstendom Monaco, kan de bestuurder uiterlijk 1 jaar na het verwerven van zijn woning, een omwisseling aanvragen bij de Dienst Verkeerstitels (Service des Titres de Circulation), op voorwaarde dat het rijbewijs nog geldig is en dat elke categorie werd behaald na een praktische rijtest. Aan het einde van deze periode van een jaar is het buitenlandse rijbewijs niet meer geldig.

Voor meer informatie en toegang tot de in te vullen formulieren:

<https://monservicepublic.gouv.mc/thematiques/transports-et-mobilite/permis-de-conduire/obtention-par-echange/demander-l-echange-d-un-permis-de-conduire-etranger>

b) Inschrijving van voertuigen

Service des Titres de Circulation
23, Avenue Albert II
BP 699
MC 98014 MONACO CEDEX
Tel : (+377)98 98 80 14
Fax : (+377)98 98 40 36

Voor meer informatie :

<https://service-public-particuliers.gouv.mc/Transports-et-mobilite/Immatriculation-des-vehicules>

2.5 Rijden met een Frans kenteken in België

Sinds de invoering van de LEZ (Lage Emissie Zone) in bepaalde Belgische steden, waaronder momenteel Antwerpen, Brussel en Gent, zijn bestuurders van voertuigen met Franse kentekens verplicht hun wagen te registreren. Andere steden staan op het punt deze procedure in te voeren. Tegen 2023 is het Waalse gewest aan de beurt.

Het is best u vooraf te informeren.

U kunt uw auto aanmelden via de volgende sites:

<https://lez.antwerpen.be>

<https://www.lez.brussels>

<https://stad.gent/nl/mobiliteit-openbare-werken/lage-emissiezone>

2.6 Voertuigen en elektrische oplaadpunten

In vergelijking met andere Europese landen is Frankrijk matig uitgerust met laadpalen (www.ave-re-france.org). Gireve (Itinérance électrique) geeft een overzicht van alle elektrische oplaadpunten die zich op het Franse grondgebied bevinden. Deze informatie vindt u op volgende website : www.Je-roule-en-electrique.fr

In Frankrijk zorgen in de eerste plaats de lokale autoriteiten voor de uitbouw van elektrische oplaadnetwerken. 90% van de oplaadbeurten gebeurt echter thuis of op het werk. Het is mogelijk om te profiteren van voordelige tarieven als u regelmatig gebruik maakt van hetzelfde laadnetwerk (bijvoorbeeld als u dit voornamelijk in uw stad doet).

2.7 Technische keuring in Frankrijk

Een voertuig ouder dan 4 jaar is onderworpen aan de technische keuring in Frankrijk (voor eventuele vrijstelling voor bepaalde types voertuigen, zie de site <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F2880>).

Op de dag van de registratieaanvraag van uw voertuig in Frankrijk, mag het keuringsbewijs niet ouder zijn dan 6 maanden (wanneer een tegencontrole werd voorgeschreven, mag de toegestane tijd om deze uit te voeren niet worden overschreden). Bij overschrijding van deze termijn bent u verplicht om op eigen kosten een nieuwe keuring uit te voeren (tenzij vrijstelling van betaling door de fiscale diensten).

3. Pensioen

3.1 Uw pensioen aanvragen vanuit het buitenland

Wanneer u België verlaat om in Frankrijk te komen wonen, worden uw socialezekerheidsrechten bepaald door Europese regelgeving. U moet uw aanvraag indienen bij de pensioeninstantie in het land waar u woont of het land waar u het laatst gewerkt heeft.

Voor meer informatie:

https://europa.eu/youreurope/citizens/work/retire-abroad/state-pensions-abroad/index_nl.htm

Pensioenen in het buitenland worden uitbetaald door de Federale Overheidsdienst Pensioenen: : <https://www.sfpd.fgov.be/nl>

U vindt alle persoonlijke informatie over uw wettelijke en aanvullend pensioen op: <https://www.mypension.be/nl>

a) U heeft nooit in Frankrijk gewerkt

Als u nooit in Frankrijk heeft gewerkt, moet u uw aanvraag per aangetekende brief indienen bij de Belgische administratie.

- **Voor werknemers en ambtenaren:**

De Federale Pensioendienst (FPD) vervult verschillende opdrachten op het gebied van pensioenen, met name de toekenning en betaling van pensioenen aan gepensioneerden, zowel werknemers als ambtenaren.

Rijksdienst voor pensioenen
Bureau voor internationale overeenkomsten
Zuidertoren
1060 Brussel België
info@sfpd.fgov.be
Tel. : in België : 1765 (gratis nummer) Vanuit het buitenland : +32 78 15 17 65 (betalend)

- **Voor zelfstandigen :**

Het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen (RSVZ) onderzoekt het recht op pensioen voor voormalige zelfstandigen en de Federale Pensioendienst verzekert de uitbetaling ervan.

Rijksinstituut voor de Sociale Verzekeringen der Zelfstandigen
Willebroekkaai 35
1000 Brussel
België
info@rsvz-inasti.fgov.be
Tel. : 1765 (gratis vanuit België) of +32 78 15 17 65 (betalend vanuit het buitenland)
of +32 2 546 42 11

- **Voor een gemengde carrière (werknemer, zelfstandige of ambtenaar) :**

U moet uw aanvraag indienen bij een van de twee bovenvermelde diensten, naar keuze (de aanvraag ingediend bij de ene dienst geldt automatisch ook voor de andere dienst).

b) U heeft gedeeltelijk in Frankrijk gewerkt

Woont u in Frankrijk en heeft u zowel in Frankrijk als in België (en/of een andere lidstaat van de EU, de EER of Zwitserland) gewerkt, dan dient u uw aanvraag in bij de 'Assurance retraite en France par les CARSAT' (organismes de retraites régionaux). De complementaire verzekeringen worden door AGIRC-ARRCO beheerd.

Alle info op : <https://www.lassuranceretraite.fr/portail-info/home.html>

Contacten CARSAT : <https://www.lassuranceretraite.fr/portail-info/hors-menu/footer/contacts.html>

AGIRC-ARRCO : <https://www.agirc-arrco.fr/>

3.2 Uw Belgisch pensioendossier raadplegen

a) U heeft de Belgische nationaliteit :

U kan zich identificeren via :

- Uw Belgische eID met geactiveerde certificaten en een kaartlezer, op de site : <https://www.mypension.be/nl/auth/login>
- Itsme (itsme is een mobiele toepassing waarmee u zich kan identificeren, als u een Belgisch mobiel nummer en een bankkaart en kaartlezer hebt). De deelnemende banken vindt u op de website : <https://www.itsme.be/nl/get-started>
U kan ook uw geactiveerde eID gebruiken.
- een digitale sleutel met beveiligingscode en gebruikersnaam + wachtwoord. U vindt meer informatie over digitale sleutels op: <https://iamapps.belgium.be/sma/generalinfo?language=nl>

b) U bent geen Belg en ontvangt een pensioen uit België :

U kan zich identificeren via :

- Itsme (itsme is een mobiele toepassing waarmee u zich kan identificeren, als u een Belgisch mobiel nummer en een bankkaart en kaartlezer hebt). De deelnemende banken vindt u op de website : <https://www.itsme.be/nl/get-started>
- een digitale sleutel met beveiligingscode en gebruikersnaam + wachtwoord. Om uw digitale sleutel te verkrijgen, moet u een activatiecode aanvragen bij een registratiekantoor van de FOD Beleid en Ondersteuning in België. U vindt de lijst met registratiekantoren op: <https://sma-help.bosa.belgium.be/nl/registratiekantoren> Om misbruik te vermijden, moet u zich persoonlijk aanmelden bij het registratiekantoor om de activatiecode te ontvangen.

3.3 Problemen, bijzondere gevallen en klachten

Bij problemen met de uitbetaling van uw pensioen (bv. laattijdige uitbetaling, verlies of diefstal van cheques, enz.), kan u zich, als pensioengerechtigde, richten tot :

- de Belgische instantie die uw pensioen uitbetaalt
- de bevoegde sociale zekerheidsinstelling in Frankrijk

Voor klachten over de werking en de dienstverlening van de Belgische pensioendienst, de vaststelling van uw pensioenrechten of het bedrag en de uitbetaling van uw Belgische pensioen, kan u contact opnemen met de Ombudsdienst Pensioenen.

Ombudsdienst Pensioenen
WTC III, Simon Bolivarlaan 30 bus 5
1000 Brussel
klacht@ombudsmanpensioenen.be
<https://www.ombudsmanpensioenen.be/nl/index.htm>
Tel : +32 2 274 19 80 (van 9-12u, Belgisch uur)
Fax : +32 2 274 19 99

In geval van overlijden, dienen de erfgenamen de consulaire vertegenwoordiging waarvan de overledene afhing, evenals de Federale Pensioendienst in België, in te lichten en een kopie van de overlijdensakte te op sturen. De uitbetaling van het pensioen zal worden stopgezet. Als uw echtgeno(o)t(e) nog niet met pensioen was of zijn/haar pensioenaanvraag nog niet had ingediend, moet u zelf een aanvraag voor een overlevingspensioen indienen. Meer informatie vindt u op <https://www.sfpd.fgov.be/nl/pensioenaanvraag>

4. Sociale zekerheid (ziektekostenverzekering)

Wanneer u naar Frankrijk verhuist, valt u in principe onder het Franse sociale zekerheidssysteem en moet u uw bijdrages aan de Franse autoriteiten betalen. Het stelsel hangt af van uw professionele situatie op het moment dat u België verlaat. Europese verordeningen voorzien in de coördinatie van de regels betreffende sociale zekerheid, die per land erg kunnen verschillen.

Voor informatie met betrekking tot uw persoonlijke situatie is het aangeraden om voor uw vertrek contact op te nemen met uw ziekenfonds in België.

Verschillen tussen de term « mutualiteit » in België en Frankrijk

De Belgische mutualiteit is niet te verwarren met het begrip mutualiteit in Frankrijk. **In België** zijn het de ziekenfondsen of mutualiteiten die instaan voor de basisdiensten van de ziekteverzekering. **In Frankrijk**, kan u zich aansluiten bij een mutualiteit voor extra terugbetaling, bovenop de basisuitkering. De primaire sociale zekerheid in Frankrijk wordt beheerd door de « Caisse Primaire de l'Assurance Maladie » (kortweg CPAM, www.ameli.fr). De CPAM heeft dezelfde functie als het ziekenfonds in België. U aansluiten bij de Franse sociale zekerheid is een recht en een plicht.

De Franse mutualiteit (in het Frans « mutuelle santé » of « complémentaire santé ») is een bijkomende zorgverzekering die u kan afsluiten voor bijkomende terugbetaling, bovenop de basisterugbetaling van de primaire sociale zekerheid (CPAM). De CPAM betaalt slechts gedeeltelijk terug. Deze complementaire zorgverzekering is facultatief. De Franse werkgever is sinds 1 januari 2016 evenwel verplicht om zo'n bijkomende zorgverzekering voor te stellen aan zijn werknemers, ongeacht de grootte, de categorie, de omzet of het aantal werknemers van het bedrijf. Voor zelfstandigen geldt deze verplichting niet.

4.1 Als u in Frankrijk werkt

Voor meer informatie zie www.socialsecurity.be en <https://www.ameli.fr>

Uw werkgever is verplicht om uw aanwerving vooraf door te geven aan het organisme « URSSAF » (Union de Recouvrement des cotisations de Sécurité Sociale et d'Allocations Familiales) via een formulier dat bekend staat als een « Déclaration Préalable à l'Embauche » (DPAE). Door deze aangifte verkrijgt u een sociale zekerheidsnummer en wordt u aangesloten bij de werkloosheidsverzekering.

Indien u werkzoekende bent bij uw aankomst in Frankrijk, blijft u afhankelijk van het Belgische werkloosheidsstelsel en de Belgische ziekteverzekering. Bijgevolg zal u nood hebben aan uw Europese ziekteverzekeringskaart, aan te vragen bij uw mutualiteit in België.

4.2 Indien u als gepensioneerde in Frankrijk bent

Voor meer informatie, zie www.socialsecurity.be ou <https://www.ameli.fr>

De Europese regelgeving staat gepensioneerde Belgen die hun pensioen in Frankrijk willen doorbrengen toe om hun rechten op de sociale zekerheid over te dragen. Hiervoor moet u eerst vanwege uw ziekenfonds in België een "S1-formulier" bekomen. Aan de hand van dit formulier kunt u zich inschrijven bij de primaire sociale zekerheid in Frankrijk (CPAM – zie uitleg hierboven).

Indien u enkel een Belgisch pensioen uitbetaald krijgt, moet u aangesloten blijven bij een Belgisch ziekenfonds, zelfs indien u in Frankrijk woont. U blijft dus als Belg met hoofdverblijfplaats in het buitenland afhankelijk van de Belgische ziekteverzekering. Uw eventuele medische kosten gemaakt tijdens een vakantie in een ander Europees land worden dus eveneens terugbetaald door de Belgische ziekteverzekering. Vergeet daarom niet uw Europese ziekteverzekeringskaart aan te vragen bij uw Belgische mutualiteit vooraleer op vakantie te vertrekken.

Voor meer informatie:

<https://www.cleiss.fr/particuliers/venir/retraite/ue-eee.html>

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F34441>

4.3 Ziekteverzekeringskaart, moederschap en vaderschap

Sinds 1 januari 2016 garandeert de universele ziektekostendekking « protection universelle maladie (PUMa) » de betaling van medische kosten, via de primaire ziektekostenverzekering (CPAM), voor eenieder die sinds ten minste 3 maanden in Frankrijk werkt of legaal en permanent verblijft.

Het Franse stelsel verschilt van het Belgische stelsel. In geval van ziekte ontvangt een werknemer uit de privésector gedurende de eerste drie dagen ("jours de carence") geen loon of compensatie. Na drie dagen ontvangt hij/zij 70% van zijn salaris van de CPAM. Meer voordelige regelingen zijn mogelijk (bv. in de openbare sector of dankzij bepaalde paritaire comités).

Dankzij de ziekteverzekering worden de medische kosten van zowel verzekerde als minderjarigen ten laste gedekt; de uitbetaling van andere uitkeringen (bv. in geval van tijdelijke arbeidsongeschiktheid) geldt enkel voor de verzekerde.

a) Carte vitale

De « carte Vitale » (ziekttekostenverzekeringspas) is een chipkaart die aantoont dat u recht hebt op terugbetaling. Deze kaart wordt uitgereikt vanaf de leeftijd van 16 jaar en bevat alle administratieve gegevens die nodig zijn voor een vergoeding van de zorg. De kaart bevat eveneens de gegevens die nodig zijn om te genieten van de derdebetalersregeling (« le tiers payant »): deze regeling zorgt ervoor dat u de medische kosten niet moet voorschieten en terugvorderen van de primaire sociale zekerheid en/of de bijkomende ziekteverzekering. De kosten worden rechtstreeks door de primaire sociale zekerheid en/of de bijkomende ziekteverzekering vergoed aan de medische dienstverlener.

Zowel medische, paramedische, apothekers-, materiaal- als ziekenhuiskosten zijn gedekt door de ziekteverzekering. De vergoeding van de medische kosten geldt voor uzelf als

verzekerde, maar eveneens voor de personen ten laste die zelf niet onderworpen zijn aan een eigen socialezekerheidsstelsel.

Op vraag van de ouders kan een « carte Vitale » worden uitgereikt aan kinderen vanaf 12 jaar. Elk kind ontvangt vanaf 16 jaar automatisch zijn eerste « carte Vitale » (met foto) op eigen naam en met een eigen sociale zekerheidsnummer. De betrokkene hoeft hiervoor geen stappen te ondernemen.

Vanaf 1 september van het 18de levensjaar, wordt een kind niet meer beschouwd als ten laste van de ouders. Sinds de inwerkingtreding van de universele ziektekostendeckking (PUMa) op 01/01/2016, is iedereen vanaf 18 jaar op persoonlijke basis verzekerd. Het basisregime van de sociale zekerheid verandert echter niet en de persoon blijft meestal verzekerd op dezelfde basis (van de ouders) als voorheen, behalve indien de persoon een beroepsactiviteit uitoefent die onder een ander regime valt (algemeen stelsel, landbouwstelsel, bijzondere stelsels).

U kan de procedure tot aansluiting bij de “CPAM” en het bekomen van de “carte Vitale” best zo snel mogelijk aanvatten: het bekomen van een eerste “carte Vitale” kan maanden duren.

Meer informatie vindt u op :

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/R45084>

De terugbetalingspercentages kunt u raadplegen via de volgende link :
<https://www.ameli.fr/assure/remboursements/etre-bien-rembourse/carte-vitale>

b) Moeder- en vaderschapsverzekering

De Franse moeder- en vaderschapsverzekering dekt werknemers voor :

- de kosten m.b.t. de zwangerschap en de bevalling,
- thuiszorgdiensten die verband houden met het pré- of postnataal verlof van de moeder,
- adoptieverlof voor de moeder en/of de vader,
- en het vaderschapsverlof.

c) Medische zorg tijdens moederschap

Van zodra u zwanger bent, bevestigt de dokter of de vroedvrouw uw zwangerschap aan het ziekenfonds. Om zo snel mogelijk gedekt te zijn door de moederschapsverzekering, moet deze aangifte gebeuren voor het einde van de 3de maand van zwangerschap. De moederschapsverzekering dekt 100% van alle verplichte medische onderzoeken in het kader van uw zwangerschap. Bovendien dekt deze verzekering vanaf de 6de maand van zwangerschap tot en met de 12de dag na de bevalling 100% van alle medische kosten, ongeacht of er een verband is met de zwangerschap.

d) Dagvergoedingen voor moederschap en vaderschap

De dagvergoedingen worden verstrekt op voorwaarde dat alle betaalde arbeid is gestaakt. Ze worden uitbetaald aan de moeder tijdens haar pré- en postnataal verlof, en aan de vader tijdens diens vaderschapsverlof. In geval van adoptie kan het verlof worden gespreid tussen de vader en de moeder. De duur van het **moederschapsverlof** is afhankelijk van het aantal kinderen reeds ten laste en van het aantal kinderen waarvan men in verwachting is. De legale duur van het moederschapsverlof ligt in de meeste gevallen tussen 16 tot max 26 weken (voor meerlingen is het verlof langer). Vanaf 01.07.2021 wordt het **vaderschapsverlof** verlengd van 11 tot 28 dagen.

4.4 Arbeidsongeschiktheid - Invaliditeitsverzekering

Indien u werknemer bent in Frankrijk en arbeidsongeschikt bent naar aanleiding van een ongeval of ziekte die geen verband houdt met uw werk, kunt u beroep doen op een invaliditeitsuitkering indien u aan bepaalde voorwaarden voldoet.

De invaliditeitsuitkering wordt aangevraagd door het formulier S4150 in te vullen en op te sturen naar uw ziekenfonds, vergezeld van de nodige bewijsstukken (zie https://www.ameli.fr/assure/droits-demarches/invalidite-handicap/invalidite#text_605).

4.5 Gezinstoelagen

Het systeem van gezinstoelagen in Frankrijk verschilt van dat in België. De toelagen worden berekend op basis van uw inkomen en de duur van uitbetaling is verschillend. De kinderbijslag wordt uitbetaald vanaf twee kinderen ten laste jonger dan 20 jaar. Op het einde van een zwangerschap kan u recht hebben op een geboortepremie. Indien u slechts één kind ten laste heeft, kan u, afhankelijk van uw inkomsten, recht hebben op een basistoelage - bedoeld voor verzorging en onderwijs - tot en met het derde levensjaar van het kind.

Voor meer informatie, kunt u terecht op volgende websites :

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F2552> en de website van de CAF (Caisse Allocation Familiale) : www.caf.fr

4.6 Sociale zekerheid in Monaco

In Monaco, heeft u de keuze tussen 2 verschillende ziekenfondsen :

- La Caisse de Compensation des Services Sociaux (CCSS)
- La Caisse d'Assurance Maladie, Accident et Maternité des Travailleurs Indépendants (CAMTI)

Enkel Belgen met een professionele activiteit in Monaco (als werknemer of eigenaar van een bedrijf in Monaco) kunnen zich inschrijven.

Voor meer informatie : « Caisses Sociales de Monaco » <https://www.caisses-sociales.mc> et <https://service-public-particuliers.gouv.mc/Social-sante-et-famille/Securite-sociale>

5. Medische Zorgen

Spoedgevallen: **gratis noodnummer 112** (vanaf een vaste of mobiele telefoon)

5.1 Medische dekking wanneer men niet in Frankrijk woont

a) Niet-geprogrammeerde medische zorgen

Als u een EU / EER- of Zwitsers staatsburger bent en ziek valt ziek tijdens een kort verblijf in een ander EU-land, heeft u recht op alle medische zorg die niet kan worden uitgesteld tot u naar huis terugkeert. U heeft recht op en **toegang tot dezelfde gezondheidszorg als de inwoners van Frankrijk**.

De **Europese ziekteverzekeringskaart (EHIC)**: deze kaart is het bewijs dat u verzekerd bent in een EU-land en zal uw behandeling en kostendekking vergemakkelijken. Zonder de EHIC-kaart zal geen behandeling geweigerd worden, maar dient u wel al de kosten zelf voor te schieten en bij terugkeer in België de terugbetaling aan te vragen bij uw ziekenfonds.

U vindt hierover meer informatie op de volgende website:

https://europa.eu/youreurope/citizens/health/unplanned-healthcare/temporary-stays/index_nl.htm

<https://www.cleiss.fr/particuliers/venir/soins/index.html>

b) Consultaties bij geneesheer/ in een ziekenhuis in Frankrijk

U kunt de terugbetaling van uw medische kosten aanvragen via de *Caisse Primaire d'Assurance Maladie* (CPAM). Standaardbehandelingen worden over het algemeen voor ongeveer 70% terugbetaald, waarbij dit voor ziekenhuiskosten oploopt tot ongeveer 80%.

Hiervoor zijn de volgende documenten nodig:

- kopieën van facturen en voorschriften
- kopie van uw Europese ziekteverzekeringskaart
- bewijs van vast adres
- uw bankgegevens, inbegrepen IBAN code et BIC code

Indien U tijdens uw verblijf in Frankrijk geen terugbetaling heeft kunnen aanvragen, dient u bij terugkeer in België zo snel mogelijk contact op te nemen met uw ziekenfonds.

Voor ziekenhuisvervoer per ambulance of taxi is weliswaar een doktersvoorschrift vereist en moet u de kosten voorschieten. Voor transport per helikopter is eveneens een medische voorschrift vereist, evenals voorafgaande toestemming van de CPAM.

<https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1021&langId=fr&intPagId=1737>

5.2 Geprogrammeerde medische zorgen in Frankrijk

Wanneer u Frankrijk een specialist raadpleegt voor een specifieke operatie of behandeling, gelden **dezelfde toegangs- en tariefvoorwaarden als de inwoners van Frankrijk**. Neem echter op voorhand contact op met uw Belgische mutualiteit om toestemming te verkrijgen voor deze medische behandeling in het buitenland. Er kunnen beperkingen worden opgelegd voor bepaalde behandelingen in het buitenland. U dient eveneens het S2-formulier op te vragen bij uw ziekenfonds. Afhankelijk van het soort behandeling en uw zorgverzekering, worden de kosten **geheel of gedeeltelijk vergoed**.

Nationaal contactpunt grensoverschrijdende gezondheidszorg
[Nationaal contactpunt grensoverschrijdende gezondheidszorg | FOD Volksgezondheid \(belgium.be\)](#)

5.3 Geneesmiddelen op voorschrift

Opmerking: een geneesmiddel dat in het ene land verkrijgbaar is, is niet altijd beschikbaar of gekend in een ander land.

Met een voorschrift van de arts in België, kunt u zowel in Frankrijk als in andere EU-landen geneesmiddelen verkrijgen. Het voorschrift moet minstens volgende informatie bevatten om geldig te zijn in Frankrijk :

- gegevens van de patiënt : achternaam, voornaam, geboortedatum
- datum van afgifte van het voorschrift
- informatie over de arts die het voorschrift heeft afgegeven : achternaam, voornaam, beroepskwalificatie, contactgegevens, professioneel adres (inclusief het land) en handtekening
- details van het voorgeschreven geneesmiddel : generieke naam / naam van de substantie (niet de commerciële naam want deze kan variëren van land tot land), vorm (tabletten, oplossing, ...), hoeveelheid, concentratie en dosering.

Wanneer U een geneesmiddel koopt met een voorschrift afgegeven buiten Frankrijk, moet U de kosten voorschieten. Bij terugkeer in België kunt u evenwel een terugbetaling aanvragen bij uw ziekenfonds. Vergeet niet een factuur aan te vragen aan de apotheker, zodat u deze kunt voorleggen aan uw ziekenfonds in België.

5.4 Medische dekking wanneer men in Frankrijk woont

U moet weten in welk land u verzekerd bent. Uw economische situatie en woonplaats (niet uw nationaliteit) bepalen van welk de sociale zekerheid en ziektekostenverzekering van toepassing zijn. Raadpleeg het hoofdstuk "Sociale zekerheid" voor de toepasselijke bepalingen in functie van uw situatie als werknemer of als gepensioneerde.

a) Grensarbeiders

Volgens de Europese wetgeving bent u grensarbeider als u minstens één maal per week naar huis terugkeert. Als u in België werkt en in Frankrijk woont (of omgekeerd), heeft u in beide landen recht op medische behandeling. Hiervoor moet u zich eerst inschrijven bij het ziekenfonds in het land waar u werkt, om vervolgens een S1-formulier (het oude E106-formulier) aan te vragen. Met dit formulier heeft u recht op behandeling in het land waar u woont. Al uw gezinsleden hebben eveneens recht op medische behandeling.

b) Studies, onderzoekswerk of stage

- **Studies:** Als student moet u volledig verzekerd zijn in België. Vraag uw Europese ziekteverzekeringskaart (EHIC) aan bij uw Belgische ziekenfonds.
- **Let op :** de EHIC dekt geen kosten voor repatriëring of ziekenhuisopname. Het is dan ook nuttig om een langdurige reisverzekering af te sluiten bij een verzekeraar in België, of een aanvullende verzekering in Frankrijk aan te gaan.
- **Stage:** Als stagiair blijft aangesloten bij uw Belgische ziekenfonds. U bent gedekt voor de medisch noodzakelijke zorgen op vertoon van uw Europese ziekteverzekeringskaart (EHIC), welke u voor uw aankomst in Frankrijk dient aan te vragen bij uw Belgische ziekenfonds.
- **Onderzoek:** Indien u een arbeids-, doctoraats- of ander contract hebt, bent u automatisch aangesloten bij de Franse sociale zekerheid. Uw werkgever betaalt hiervoor bijdragen. Als u echter geen arbeidsovereenkomst heeft en zich administratief inschrijft in een Franse instelling voor hoger onderwijs, een aanmelding bij de Franse sociale zekerheid vereist op basis van het formulier S1, verkregen bij uw Belgische ziekenfonds. U kunt evenwel ook aangesloten blijven bij de Belgische mutualiteit door de EHIC-kaart aan te vragen.
- **Doctorandi** worden in Frankrijk soms als werknemer beschouwd en moeten zich in dat geval aansluiten bij een lokale ziektekostenverzekering.

Wanneer uw universiteit of onderzoeksinstituut in België u tijdelijk uitzendt naar een onderwijsinstelling in Frankrijk, blijft u gedurende uw zending gedekt door uw eigen ziekenfonds in België. Vraag voor uw vertrek **een Europese ziekteverzekeringskaart of een S1-formulier** aan bij uw Belgisch ziekenfonds.

6. Belastingen

6.1 Vaststelling van de fiscale woonplaats in Frankrijk

Als u zowel in België als in Frankrijk een woonplaats heeft, wordt de kwestie van uw fiscale woonplaats bepaald door de “Overeenkomst tussen België en Frankrijk tot voorkoming van dubbel belasting en tot regeling van wederzijdse administratieve en juridische bijstand inzake inkomstenbelastingen”. De vaststelling van uw fiscale woonplaats is essentieel om inzicht te krijgen betreffende de verdeling van de heffingsbevoegdheid over uw verschillende inkomens.

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F62>

<https://www.impots.gouv.fr>

6.2 Wanneer en hoe betalen

Het is in Frankrijk verplicht elk jaar een belastingaangifte in te dienen, volgens een door de belastingdienst vastgestelde kalender. In tegenstelling tot in België - waar de keuze bestaat - moeten belastingplichtigen die toegang hebben tot internet, hun inkomsten online aangeven.

a) Online-aangifte en vrijstelling

In Frankrijk zijn er vrijstellingen van online-aangifte voor belastingplichtigen die :

- geen internetaansluiting hebben of niet vertrouwd zijn met online administratieve procedures, zoals bepaalde ouderen
- woonachtig zijn in witte zones die niet worden gedekt door een mobiel telefoonnetwerk

Elke belastingplichtige **in België** heeft een MyMinfin-dossier. MyMinfin is een applicatie van de FOD Financiën die een aantal persoonlijke documenten, formulieren en elektronische diensten bevat, zoals Tax-on-web, om elke burger te helpen bij het beheer van zijn of haar fiscaal dossier.

Er zijn 3 manieren om in te loggen :

- met een geactiveerde Belgische identiteitskaart + een identiteitskaartlezer
- via de itsme-applicatie die op een smartphone of tablet moet worden geïnstalleerd (itsme is een mobiele applicatie waarmee u zich kunt identificeren als u een bankkaart + lezer hebt van bepaalde banken in België onder meer Belfius, BNP Paribas Fortis, ING en KBC) <https://www.itsme.be/nl/get-started>
- met een digitale sleutel met een veiligheidscode en gebruikersnaam + wachtwoord. Meer informatie over digitale sleutels vindt u op: <https://iamapps.belgium.be/sma/generalinfo?language=nl>

Als u geen Belg bent of geen eID hebt en u wilt online toegang krijgen tot de Belgische overheidsdiensten, dan kunt u zich bij een registratiekantoor inschrijven. Er is een registratiebureau in Brussel bij de FOD Strategie en Ondersteuning - DG Digitale Transformatie, maar u kunt ook terecht bij de gemeente als die een lokaal registratiebureau heeft.

Om misbruik te voorkomen, moet u zich persoonlijk naar het registratiebureau begeven nadat u een afspraak hebt gemaakt. Na een identiteitscontrole wordt u geregistreerd. Bij registratie ontvangt u een persoonlijke activeringscode op papier en een activeringslink per e-mail. Zodra u een digitale sleutel hebt geactiveerd via de link en de activeringscode, krijgt u toegang tot de onlinediensten van de Administratie op basis van uw gebruikersnaam, wachtwoord en digitale sleutel.

Voor meer informatie kunt u terecht op :

[Identificatie zonder eID | Helpcentrum \(belgium.be\)](#)

[Aangifte in de belasting niet-inwoners \(België\) | FOD Financiën \(belgium.be\)](#)

Belastingbeheer voor niet-inwoners

INR 2 - FOD Financiën | Fiscaliteit | Particulieren Centrum Brussel

Prins van Luiklaan 133 Box 516

5100 Jambes

Tel. : +32 257 684 50

E-mail : p.bru.inr2@minfin.fed.be

b) Inkomstenbelasting : bronbelasting of voorschot

Voor werknemers, is in Frankrijk inhouding van de inkomstenbelasting aan de bron (salaris, pensioen) sinds 1 januari 2019 van kracht. Net als in België bestaat bronbelasting uit het inhouden van belasting vóór de betaling van het inkomen: het belastingbedrag wordt elke maand ingehouden op het loon van de werknemer of het pensioen. Zo wordt de betaling gespreid over twaalf maanden en het tijdsverschil van één jaar weggewerkt. Bovendien wordt de belasting automatisch aangepast aan het bedrag van de ontvangen inkomsten en elke persoon kan die aanpassen op de site www.impots.gouv.fr.

De belastingplichtige in Frankrijk moet elk voorjaar de inkomsten van het voorgaande jaar aangeven bij de belastingdienst. Berekening van het heffingspercentage is gebaseerd op de in de belastingaangifte vermelde gegevens : inkomen, personen ten laste, aftrekbare uitgaven, uitgaven die in aanmerking komen voor een belastingkrediet, enz. Indien de inning van de inkomsten en de betaling van de belastingen samenvallen, wordt het percentage van de inhouding berekend op basis van de inkomsten voor het jaar n-2 die in het voorjaar van het jaar n-1 worden aangegeven, met een actualisering in september.

Zo wordt, na de belastingaangifte in het voorjaar, het definitieve bedrag van de over de inkomsten verschuldigde belasting door de belastingdienst berekend. Als er een verschil is met de aan de bron ingehouden belasting, wordt de belastingplichtige terugbetaald of moet hij het saldo betalen.

Voor zelfstandigen voorziet het Franse stelsel in betaling van de inkomstenbelasting in termijnen, die maandelijks of per kwartaal automatisch door de belastingdienst worden

berekend en ingehouden. Op verzoek van de belastingplichtige kan het bedrag van de afbetaling worden gewijzigd in geval van wijziging van het inkomen of worden onderbroken in geval van beëindiging van de activiteit.

Voor meer informatie, raadpleeg : <https://www.economie.gouv.fr/cedef/prelevement-source-impot>

6.3 Klachten

De procedure voor het indienen van een klacht in Frankrijk en de termijn daarvoor zijn vermeld op het einde van het jaarlijkse aanslagbiljet. Als u het bedrag van uw belasting wenst te betwisten, kunt u een klacht indienen via uw beveiligde e-mailaccount op <https://www.impots.gouv.fr/particulier/deposer-une-reclamation>, of per post bij uw plaatselijk belastingkantoor vóór 31 december van het tweede jaar volgend op het aanslagbiljet. Indien de belasting het resultaat is van een aanpassingsprocedure, kunt u deze aanvechten tot 31 december van het derde jaar dat volgt op het jaar waarin het aanpassingsvoorstel is gedaan.

6.4 Belastingen in Monaco

Als Belgische inwoner van Monaco betaalt u geen inkomsten- of vermogensbelasting. Alleen Franse onderdanen worden nog belast op basis van de Franse inkomstenbelasting (TBC /MONACO)

Direction des Services Fiscaux

Le Panorama

57, Rue Grimaldi

MC 98000 Monaco

Tel. : (+377) 98 98 81 21 of (+377) 98 98 81 22

Fax : (+377) 98 98 81 55

7. Werk en werkloosheid

7.1 Werken in Frankrijk

Als onderdaan van een EU / EER-land, Zwitserland, Andorra, Monaco of Sint-Maarten, heeft u toegang tot de Franse arbeidsmarkt onder dezelfde voorwaarden als een Franse werknemer, behalve voor beroepen waarvoor de Franse nationaliteit vereist is. Niet-Europese staatsburgers moeten wel een werkvergunning hebben.

Als uw beroep gereguleerd is, moet u uw beroepskwalificaties (opleiding en beroepservaring) officieel laten erkennen voordat u kunt starten. Zie voor meer informatie: <https://europa.eu/europass/fr/recognition-skills-and-qualification>

Als EU-onderdaan heeft u ook toegang tot banen bij de Franse overheid. Bepaalde banen zijn echter voorbehouden aan Franse staatsburgers bv. het uitoefenen van openbare bevoegdheden of het beschermen van de algemene belangen van de staat.

De verblijfskaart "EU alle beroepsactiviteiten" is niet verplicht, maar kan zeer nuttig zijn. Als u deze "*carte de séjour (UE toutes activités professionnelles)*" aanvraagt bij de prefectuur van uw woonplaats en u voldoet aan de voorwaarden om van een verblijfsrecht te genieten, moet ze u worden toegekend. (Zie hoofdstuk 1 Toegang en verblijf)

a) Detachering na een kort verblijf in Frankrijk

In België gevestigde bedrijven kunnen hun werknemers tijdelijk in Frankrijk detacheren. De bedrijven moeten in dat geval voldoen aan een aantal voorwaarden en verplicht een aantal formaliteiten vervullen. Op bepaalde vlakken zijn de gedetacheerde werknemers onderworpen aan de bepalingen van het Franse arbeidsrecht.

Detachering houdt in dat een werkgever die is gevestigd op het grondgebied van een lidstaat waar hij gewoonlijk zijn werkzaamheden uitoefent, een werknemer tijdelijk uitzendt om te werken op het grondgebied van een andere lidstaat. Gedurende deze periode blijft de sociale wetgeving van de gebruikelijke staat van activiteit (zendstaat) van toepassing. De detacheringperiode mag niet langer zijn dan 24 maanden. Als niet aan de voorwaarden voor detachering is voldaan, moet de werknemer voor alle risico's onderworpen worden aan het Franse socialezekerheidsstelsel. Gedetacheerde werknemers profiteren echter steeds van de "harde kern" van de bepalingen van het Franse arbeidsrecht, indien die gunstiger zijn dan die in hun arbeidsovereenkomst of de wetgeving van de zendstaat.

U vindt alle nuttige informatie over de detachering van werknemers in Frankrijk op de website van het Ministerie van Arbeid, Werkgelegenheid en Integratie <https://travail-emploi.gouv.fr/droit-du-travail/detachement-des-salaries/> en op de website van het Centrum voor Europese en internationale sociale zekerheid (*Centre des Liaisons Européennes et Internationales de Sécurité Sociale*) <https://www.cleiss.fr/>

b) Grensarbeiders

Voor de Europese Unie is een grensarbeider iemand die in het ene land werkt en in een ander land woont. De werknemer keert in principe elke dag en minimaal één keer per week terug naar het land waar hij woont. De landen moeten geen buurlanden zijn, het criterium is dat de grens overschreden wordt. De grensarbeider valt onder het arbeidsrecht van het land waar de arbeidsovereenkomst wordt uitgevoerd. Als Belg werkzaam in Frankrijk, bent u onderworpen aan het Franse arbeidsrecht.

De wijziging van het belastingverdrag tussen Frankrijk en België, ondertekend in Brussel op 12 december 2008, wijzigt het belastingregime voor de salarissen en lonen van grensarbeiders. Nieuwe grensarbeiders genieten sinds 1 januari 2012 niet langer het fiscaal statuut van grensarbeider en betalen hun belastingen in België.

Details vindt u op de website van de Franse belastingdienst

<https://www.impots.gouv.fr/portail/international-particulier/questions/suis-je-un-travailleur-frontalier>

7.2 U verliest uw baan – werkloosheidsuitkeringen

In de eerste plaats moet u zich inschrijven als werkzoekende.

Als u uw baan verliest en in Frankrijk wilt blijven wonen, kunt u in Frankrijk een werkloosheidsuitkering aanvragen. Om dit te doen, moet u zich als werkzoekende **bij het arbeidsbureau inschrijven**, waar u recht heeft op dezelfde voordelen als een Fransman.

De belangrijkste websites voor vacatures zijn :

- Pôle Emploi <https://candidat.pole-emploi.fr/offres/emploi>
- Vereniging voor de tewerkstelling van leidinggevenden (Apec) <https://www.apec.fr/candidat.html>
- Overheidsfuncties <https://choisirleservicepublic.gouv.fr/>

Naast de algemene regels kunnen verschillende elementen van invloed zijn op uw rechten op een werkloosheidsverzekering en uw uitkeringen. Pôle emploi helpt u bij het identificeren van eventuele specifieke regels, van toepassing op uw situatie. Naast een werkloosheidsuitkering bestaan er andere regelingen om uw plannen voor opleiding, mobiliteit, professionele omscholing of het opzetten van een bedrijf financieel te ondersteunen.

<https://www.pole-emploi.fr/accueil/>

Als werkzoekende moet u samen met uw Pôle Emploi-adviseur uw persoonlijk project voor toegang tot werk (*projet personnalisé d'accès à l'emploi* of PPAE) definiëren en bijwerken. Het PPAE definieert de aard en kenmerken van de baan of banen waarnaar u op zoek bent, het gewenste geografische gebied en het verwachte salarisniveau. In geval van weigering zonder een legitieme reden om uw PPAE voor te bereiden of bij te werken, kunt u worden

verwijderd van de lijst van werkzoekenden en kan een deel van uw eventuele uitkering worden stopgezet.

a) Recht op uitkeringen na uw baan te hebben verloren in Frankrijk

Mogelijk heeft u elke maand recht op een werkloosheidsuitkering, de zogenaamde *allocation d'aide au retour à l'emploi* (ARE). Daarvoor moet u aan verschillende voorwaarden voldoen:

- U staat ingeschreven als werkzoekende
- U woont op Frans grondgebied
- U heeft de wettelijke pensioenleeftijd nog niet bereikt
- U bent lichamelijk geschikt voor een baan
- U bent effectief en permanent op zoek naar een baan
- U heeft uw baan niet vrijwillig opgezegd
- U heeft een bepaalde periode in Frankrijk gewerkt

<https://www.pole-emploi.fr/candidat/mes-droits-aux-aides-et-allocati.html>

Als u **minder dan 2 jaar gedetacheerd** bent geweest in het buitenland, betaalt België uw werkloosheidsuitkeringen. In dat geval moet u zich inschrijven bij de dienst voor arbeidsvoorziening van uw woonplaats in België (Actiris, VDAB, Forem of ADG).

b) U ontvangt een werkloosheidsuitkering in België en zoekt een baan in Frankrijk

In principe moet u, om uw uitkering te ontvangen, in het land wonen dat de uitkering betaalt. Onder bepaalde voorwaarden kunt u echter werk zoeken in Frankrijk en uw door België toegekende werkloosheidsuitkering blijven ontvangen. Deze betaling door België is beperkt in de tijd. Dit regime is mogelijk voor minimaal 3 maanden en kan verlengd worden tot maximaal 6 maanden.

Voordat u vertrekt, moet u:

- minstens 4 weken als werkzoekende ingeschreven zijn bij de bevoegde dienst voor arbeidsvoorziening in België (Actiris, VDAB, Forem, ADG)
- het formulier U2 aanvragen bij uw werkloosheidsdienst of uitbetalingsorganisme.

Wanneer u in Frankrijk aankomt, moet u:

- zich inschrijven als werkzoekende bij Pôle emploi binnen 7 dagen na de datum waarop u niet langer in België ingeschreven bent;
- het **"U2" -formulier indienen bij Pôle emploi.**

De dienst voor arbeidsvoorziening in België, dat u net hebt verlaten, blijft u uw uitkering betalen, maar het is Pôle emploi in Frankrijk die uw zoektocht naar werk volgt.

Bijgevolg moet u zich schikken naar de controles van de Pôle Emploi, die u eventueel een U3 document bezorgt. In dit document worden bepaalde feiten opgesomd die van invloed

kunnen zijn op uw recht op werkloosheidsuitkeringen. Deze feiten worden naar de instelling gestuurd die uw uitkeringen betaalt waarop die eventueel actie kan ondernemen.

Als u **langer dan 3 maanden in Frankrijk** verblijft **zonder werk te hebben gevonden** en zonder verlenging te krijgen, verliest u aan het einde van de periode vermeld op uw U2-formulier uw recht op een werkloosheidsuitkering. U moet telkens een bepaalde tijd in aanmerking komen voordat u weer recht heeft op een nieuwe werkloosheidsuitkering.

Alle nuttige informatie vindt u op de website van de Rijksdienst voor Arbeidsvoorziening <https://www.rva.be/nl/documentatie/infoblad/t122>

c) U heeft in België gewerkt en bent op zoek naar een baan in Frankrijk

Vergeet niet om het U1-document aan te vragen bij de bevoegde instantie in de staat waar u voorheen werkte. Dit formulier geeft een overzicht van de verzekerde periodes (door arbeid of gelijkgesteld) op het grondgebied van een lidstaat van de Europese Unie, de Europese Economische Ruimte of Zwitserland. Het laat toe om met deze periodes rekening te houden om uw werkloosheidsrechten te doen gelden.

U kunt zich inschrijven als werkzoekende bij Pôle Emploi.

Voor de duur van uw rechten houdt Pôle emploi rekening met de in het buitenland voltooide periodes die op het U1 formulier zijn vermeld, op voorwaarde dat u na deze buitenlandse activiteit in Frankrijk hebt gewerkt.

Voor de berekening van uw uitkering voorziet de Europese regelgeving een specifieke regeling met betrekking tot de salarissen die worden gebruikt voor de berekening van de uitkering: het bedrag van de uitkering betaald door Pôle Emploi wordt vastgesteld op basis van de in Frankrijk ontvangen bezoldiging, na de terugkeer van emigratie in Europa. De andere salarissen, ontvangen voor een activiteit die werd uitgeoefend in een andere Europese staat, worden dus niet meegerekend bij de berekening van de hoogte van de uitkering.

Alle nuttige informatie vindt u op de website van Pôle Emploi

<https://www.pole-emploi.fr/candidat/mes-droits-aux-aides-et-allocati/lallocation-chomage-a-letranger/je-rentre-en-france-apres-avoir.html>

7.3 Werken in Monaco

Elke werknemer in Monaco moet een werkvergunning hebben. Bepaalde categorieën hebben voorrang.

Om in Monaco te werken, moet u aan ten minste een van de volgende voorwaarden voldoen:

- de Monegaskische nationaliteit hebben
- een kind of een partner hebben met de Monegaskische nationaliteit
- gedomicilieerd zijn in Monaco
- gedomicilieerd zijn in de aangrenzende gemeenten (Cap d'Ail, La Turbie, Beausoleil, Roquebrune-Cap-Martin)

- al een baan hebben gehad in Monaco als u niet gedomicilieerd bent in een aangrenzende gemeente na een verhuis of na een werkonderbreking van meerdere maanden of jaren

Als u aan ten minste een van de bovenstaande voorwaarden voldoet en u wil in Monaco werken, moet u zich registreren bij het Arbeidsbureau (« *Service de L'Emploi* »).

De werkgever is verplicht elke jobaanbieding te melden aan de dienst *Service de l'emploi*, die 4 dagen de tijd heeft om voorrangskandidaten aan te spreken. Als er binnen deze termijn geen valabele kandidaat gevonden worden, kan de werkgever de kandidaat van zijn keuze aanwerven.

<https://www.monte-carlo.mc/fr/informations-pratiques/emploi-monaco/>

8. Kinderen/Onderwijs

In Frankrijk is onderwijs verplicht van 3 tot 16 jaar.

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F1898>

8.1 Kinderdagverblijven (voor kinderen jonger dan 3 jaar)

De opvang van een jong kind kan ingewikkeld zijn in sommige steden waar de opvangmogelijkheden beperkt zijn en de wachtlijsten lang:

- De opvang in een gemeentelijke crèche is aan strikte regels onderworpen: u moet gedomicilieerd zijn in de betreffende gemeente of het betrokken arrondissement en plaatsen worden toegekend door een "toewijzingscommissie" die meerdere keren per jaar bijeen komt. U dient uw aanvraagdossier in bij uw gemeentehuis. Het is aan te raden om voor de geboorte van uw kind bij meerdere kinderdagverblijven een voorinschrijving te doen. Houd er rekening mee dat de toegang over het algemeen is gereserveerd voor kinderen van wie beide ouders werken. U kunt ook contact opnemen met de verantwoordelijke van het etablissement zodra de zwangerschap is bevestigd.

- Voor particuliere kinderdagverblijven gelden er geen woonplaatscriteria; de selectie wordt van geval tot geval door de instelling rechtstreeks gemaakt.

- Andere vormen van zorg of opvang bestaan, zoals het systeem van erkende onthaalouders (*assistante maternelle agréé*, ook soms "*nounou*" of "*gardienne*" genoemd), die in hun eigen woonplaats voor kinderen uit verschillende gezinnen zorgen. Er bestaat ook een inloopopvangsysteem (*halte-garderie*, vergelijkbaar met de crèche maar voor maximaal 3 dagdelen per week).

Voor de registratie zal de openbare instelling u vooraf vragen om de volgende documenten te bezorgen:

- het familieboekje (*livret de famille*), een identiteitskaart of een kopie van een geboorteakte;
- bewijs van woonst ;
- bewijs van de vele verplichte vaccins.

8.2 Voornaamste kenmerken van het Franse onderwijssysteem

Uw kinderen genieten hetzelfde onderwijs als de Franse kinderen.

De terminologie en de organisatie van het schoolsysteem zijn anders dan in België.

De officiële onderwijstaal is het Frans. De meeste onderwijsinstellingen zijn openbaar. Openbaar onderwijs is **seculier en gratis**. Inschrijving op een openbare school gebeurt eerst bij het gemeentehuis en daarna bij de school. Sommige gemeenten met meerdere kleuterscholen en basisscholen voeren schoolsectorisering in. Kinderen worden ingeschreven in een school dicht bij hun huis.

<https://www.education.gov.fr/la-sectorisation-l-ecole-10538>

De particuliere scholen zijn niet gratis, vaak katholiek en de meeste staan onder contract bij de staat en moeten daarom het nationale onderwijsprogramma respecteren.

8.3 Fasen van het onderwijssysteem

Van 3 tot 6 jaar gaat uw kind naar de kleuterschool (*maternelle*, met een *petite, moyenne* en *grande section maternelle*) ;

Van 6 tot 11 jaar gaat uw kind gedurende vijf jaar naar de basisschool (*école élémentaire*), van CP (*cours préparatoire*) over CE1 en CE2 (*cours élémentaire*) tot CM1 en CM2 (*cours moyen*) ;

Op 11 jaar start de leerling met het college (*collège*) om daar achtereenvolgens 6ième, 5ième, 4ième en 3ième af te werken;

Op 15/16 jaar gaat de leerling over naar het lyceum (*lycée*) voor de laatste drie jaren van het middelbaar: 2ième, 1ère en *terminale (année du BAC)*.

Kinderen van 2 jaar (op de dag van de start van het schooljaar) kunnen onder bepaalde voorwaarden worden toegelaten tot de kleuterschool. Maar in principe gaan kinderen vanaf de leeftijd van 3 tot en met 6 jaar naar de kleuterschool.

Op 11-jarige leeftijd hebben leerlingen automatisch toegang tot het **secundair onderwijs**.

Aan het einde van het 3e jaar in het *collège* leggen de leerlingen een eindexamen af (*brevet des collèges*) en krijgen ze een getuigschrift. Dat getuigschrift wordt uitgereikt door een jury en beoordeelt de verworven kennis en vaardigheden aan het einde van het *collège* maar is niet verplicht om toegelaten te worden tot het *lycée*.

Voor meer informatie kunt u terecht op de site: <https://www.education.gouv.fr/le-diplome-national-du-brevet-106133>

Wanneer de leerling de leeftijd van 15 jaar heeft bereikt, gaat hij door naar het hoger secundair onderwijs, dat wordt aangeboden in "algemene *lycées*", "technologische *lycées*" of in "*lycées* voor beroepsonderwijs". Het hoger secundair onderwijs biedt drie leertrajecten die alle studenten voorbereiden op het baccalaureaat:

1. de algemene cursus (die studenten voorbereidt op het hoger onderwijs van het lange type)
2. de technologische opleiding, die studenten voornamelijk voorbereidt op hogere technologische studies.
3. het beroepstraject, dat studenten voornamelijk voorbereidt op het beroepsleven, maar hen ook in staat stelt hun studie in het hoger onderwijs voort te zetten.

Tijdens het laatste jaar van de middelbare school - de "*terminale*" - moeten studenten zich registreren op "Parcoursup", een webplatform dat bedoeld is om de wensen van toekomstige studenten in het Franse hoger onderwijs te beheren. Het is belangrijk om de registratiedata te respecteren. Als de keuzes van studenten definitief zijn, krijgen ze rond mei een reactie en weten ze ten laatste midden juli waar ze zijn geaccepteerd.

<https://www.parcoursup.fr/>

Belangrijk: voor deelname aan de examens van het *baccalauréat*, vraagt de school soms een getuigschrift van militaire dienst (zie Hoofdstuk FAQ)

8.4 Hogere studies na het *Lycée*

Universiteit / hogescholen / voorbereidend jaar. Gezien de grote verscheidenheid is het raadzaam rechtstreeks contact op te nemen met de betrokken faculteiten of hogescholen. Toelatingsvoorwaarden zijn gebaseerd op:

- het behalen van het baccalaureaatsdiploma
- evaluatie van het inschrijvingsdossier

Voor sommige scholen en faculteiten is de toegang ook afhankelijk van een vergelijkend examen. De inschrijving voor het examen is normaal gezien in januari.

De meeste cursussen zijn gestructureerd in 3 studiecycli (licentie, master en doctoraat), wat overeenkomt met een bepaald aantal studiepunten (European Credit Transfer System) voor Europese erkenning. In Frankrijk zijn er de "*grandes écoles*", volgens de definitie van het Ministerie van Nationaal Onderwijs "instellingen voor hoger onderwijs die studenten rekruteren door middel van vergelijkende examens en die opleidingen op hoog niveau aanbieden". De selecties zijn zeer veeleisend en het is nodig om twee voorbereidende jaren (*classes préparatoires* of "*prépa*") te doorlopen alvorens het toelatingsexamen af te leggen.

Er zijn ook kortere cycli (bijvoorbeeld: BTS (*Brevet de technicien supérieur*) 2 of 3 jaar na de BAC of BUT (*Bachelor universitaire de Technologie*).

Ten slotte zijn er ook privéscholen (merk op dat ze door de staat worden erkend als ze als dusdanig in het Publicatieblad van de Republiek zijn gepubliceerd).

8.5 Equivalentie

U vindt alle informatie over de erkenning van buitenlandse diploma's in Frankrijk op <https://www.france-education-international.fr/hub/reconnaissance-de-diplomes?langue=fr>

8.6 Internationale scholen

In de meeste grote Franse steden zijn er internationale scholen (basisonderwijs tot middelbaar): zie document op het einde van dit hoofdstuk

8.7 Onderwijs in Monaco

Monaco beschikt over uitstekende tweetalige en internationale scholen voor buitenlandse kinderen. De Franse autoriteiten hebben het Monegaskische onderwijssysteem goedgekeurd waardoor leerlingen opgeleid in Monaco, toegang hebben tot het hoger onderwijs in Frankrijk (of elders).

ANNEXE :

ETABLISSEMENTS

SCOLAIRES

LISTE INDICATIVE (Sections internationales)

En France des écoles, des collèges et des lycées ont des sections internationales. Consultez les sites des Académies compétentes pour votre région. La majorité de ces établissements sont privés.

L'offre en anglais/ français est relativement prépondérante.

Région Nouvelle-Aquitaine

Bordeaux International School

252 rue Judaïque

33000 BORDEAUX

Tel: 05 57 87 02 11

Mail: bis@bordeaux-school.com

Maternelle et primaire

La Petite Ecole Bilingue de Bordeaux

45 rue Joséphine, 33300 BORDEAUX

Tel: 06 82 65 90 47

Mail: contact@ecolebilinguebordeaux.com

Anglais

Maternelle et primaire

Assomption Sainte-Clotilde Bordeaux

370 Boulevard Wilson,

33000 BORDEAUX

Tel: 05 56 48 77 77

Anglais

Primaire, collège et lycée

Sainte-Marie Grand Lebrun

164 avenue Charles de Gaulle

33200 BORDEAUX

Tel: 05 56 08 32 13

Anglais

Primaire, collège et lycée

Lycée François Magendie

10 rue de Treuils

33000 BORDEAUX

Tel: 05 57 81 61 50

Anglais et allemand

Lycée

Ecole Internationale du Bassin d'Arcachon

25 allée des Pivoines

33470 GUJAN MESTRAS

Tel: 06 30 04 59 25

Maternelle et primaire

Anglais

Maternelle et primaire

Collège septembre 2021 et lycée septembre prévu en 2025

Région SUD (PACA)

CIPEC International School

Domaine de Fontvieille

505, route de Bouc-Bel-Air

13080 Luynes

Tel : 04 42 60 84 25

110 élèves

Maternelle et primaire

Lycée International Georges Duby

200, rue Georges Duby

13290 Aix –en-Provence

Tel : 04 42 60 86 00

1600 élèves, 2 sections internationales en allemand et anglais

Lycée général et technologique

IBS of Provence

500, route de Bouc-Bel-Air

13080 Luynes

Tel : 04 42 24 03 40

750 élèves

bilingue F/angl

Maternelle jusqu'au lycée

Langues classiques et modernes enseignées : ***anglais, français, néerlandais, italien, allemand, espagnol, chinois, russe, arabe, japonais***

Ecole Internationale PACA

159, avenue du Docteur Bernard Foussier

04100 Manosque

Tel : 04 92 74 23 11

Maternelle jusqu'au lycée

ABC School International

72, boulevard Carnot

06300 Nice

Tel : 04 92 00 01 23

bilingue F/angl

Maternelle jusqu'au lycée

ISN – International School of Nice

15, avenue Claude Debussy

06200 Nice

Tel : 04 93 21 04 00
Maternelle jusqu'au lycée

De Gouden Klomp

5, chemin des Eigages
06650 Opio

Tel : 06 11 16 10 18

Maternelle jusqu'au collège

Ecole néerlandaise qui dispense une éducation complémentaire sur la langue et la culture néerlandaise.

A Marseille, la **Cité Scolaire Internationale** verra le jour en 2024 et accueillera près de 2 100 élèves du primaire à la terminale et proposera une offre éducative unique dans cinq langues différentes (anglais, allemand, arabe, espagnol et chinois).

Région Occitanie (Toulouse)

L'Education Nationale Française considère l'Occitan comme une 2ième langue vivante.

Lycée International Victor Hugo

33, boulevard Victor Hugo

31770 Colomiers

Tel : 05 61 15 94 94

Mail : 0312093G@ac-toulouse.fr

Maternelle jusqu'au lycée

Langues : allemand, anglais, espagnol, italien.

Deutsche Schule

2, allée de l'Herbaudière

31770 Colomiers

Tél : 05 67 73 29 20

Mail : dstoulouse@dstoulouse.com

Maternelle jusqu'au lycée

Principauté de Monaco

ISM – International School of Monaco

10-12 Quai Antoine 1er

98000 Monaco

Tel : +377 93 25 68 20

Maternelle

au

Lycée

9. Gezelschapsdieren

Dit hoofdstuk behandelt de principes en regels die van toepassing zijn wanneer een huisdier in Frankrijk aankomt vanuit een EU-staat (+ Andorra, IJsland, Liechtenstein, Monaco, Noorwegen, San Marino, Zwitserland en het Vaticaan).

In dit hoofdstuk hebben we het niet over invoer om commerciële doeleinden of invoer van dieren van buiten de EU.

Vergeet niet: als uw dier tijdens zijn transport naar Frankrijk door één of meerdere andere landen reist, moet u zich ook houden aan de voorschriften van het land of de landen van transit. Sommige landen weigeren de doorvoer van dieren of onderwerpen de uitvoer van dieren aan speciale formaliteiten (bijvoorbeeld het verkrijgen van een uitvoervergunning). Neem contact op met de bevoegde autoriteiten van de betrokken landen.

Naast het voldoen aan de regels voorafgaand aan de invoer, moet u in sommige gevallen ook formaliteiten vervullen zodra het dier in Frankrijk is aangekomen.

9.1 Naar Frankrijk komen met een gezelschapsdier

De Franse douane beschouwt als gezelschapsdier: als huisdier gehouden carnivoren (honden, katten, fretten), vogels (behalve pluimvee), reptielen, amfibieën, ongewervelde dieren (behalve bijen en schaaldieren), knaagdieren en tamme konijnen, en siervissen. Elk ander dier dat niet onder deze definitie van "gezelschapsdier" valt, moet bij de grensinspectiepost voor gezondheidscontrole worden aangeboden. Bij meer dan 5 exemplaren beschouwt de douane het als invoer van commerciële aard.

Raadpleeg voor meer informatie de website van de Franse douane: <https://www.douane.gouv.fr/demarche/vous-voyagez-avec-un-animal-de-compagnie-autre-que-carnivore-domestique-ou-oiseau-jusqua-5>

Honden, katten en fretten moeten om Frankrijk binnen te komen geïdentificeerd zijn, ingeënt tegen hondsdolheid en over een Europees paspoort beschikken. Sommige aanvalshonden mogen niet worden ingevoerd. Wat vogels betreft, hun aantal mag niet groter zijn dan 5 en ze moeten onder meer beschikken over een gezondheidscertificaat. Hieronder vindt u meer informatie.

a) **Honden, katten en fretten**

De voorwaarden voor toegang tot Frans grondgebied:

- geïdentificeerd kunnen worden door middel van een elektronische chip (transponder) die onder de huid is ingeplant (ISO 11784-norm of appendix A van ISO 11785-norm). Als de chip niet aan een van deze normen voldoet, moet u over de middelen beschikken om de chip te kunnen lezen.
- opmerking: dieren die vóór 3 juli 2011 met een tatoeage zijn geïdentificeerd, mogen binnen de EU blijven reizen, op voorwaarde dat de tatoeage duidelijk leesbaar is.

- ingeënt zijn met een geldig vaccin tegen hondsdolheid (primovaccinatie en booster-prik.
- in het bezit zijn van een Europees paspoort, afgegeven door een door de bevoegde autoriteit erkende dierenarts, waaruit de identificatie en vaccinatie tegen hondsdolheid blijkt.
- **waarschuwing: als huisdier gehouden carnivoren die jonger zijn dan drie maanden die niet tegen hondsdolheid zijn ingeënt, mogen Frankrijk niet binnen.**

b) Bijkomende regels voor honden

Bij invoer :

Bepaalde aanvalshonden mogen Frankrijk NIET binnen.

Zo is de invoer van honden van categorie 1 (aanvalshonden), die door hun morfologische kenmerken gelijkgesteld kunnen worden met rashonden als de Staffordshire terriër, de Amerikaanse Staffordshire terriër (pitbull), de Mastiff (boerbull) of de Tosa, verboden, als ze niet geregistreerd zijn in een erkend stamboek.

De invoer van honden van de 2e categorie (waak- of verdedigingshonden) zoals Staffordshire terrier, American Staffordshire terrier, Rottweiler, Tosa en honden die qua morfologische kenmerken vergelijkbaar zijn met Rottweilers, is toegestaan.

In Frankrijk gelden specifieke regels voor het verkeer en het houden van honden van deze 1e en 2e categorie. Het houden van deze honden is onderworpen aan de afgifte van een vergunning door de burgemeester van uw woonplaats.

Om deze vergunning te verkrijgen, moet de eigenaar van het dier aantonen:

- dat het dier geïdentificeerd is door middel van tatoeage of microchip;
- dat het dier een geldige vaccinatie heeft tegen hondsdolheid;
- dat de eigenaar een verzekering afgesloten heeft voor burgerlijke aansprakelijkheid voor schade aan derden toegebracht door het dier;
- dat de eigenaar een bewijs van bekwaamheid heeft voor het houden van deze honden. Dat bewijs krijgt u aan het einde van een training over hondeneducatie en -gedrag, evenals over ongevallenpreventie, die u volgt bij een erkende instantie;
- dat de hond, indien tussen acht en twaalf maanden oud, een gedragsbeoordeling heeft gehad. Opgemerkt moet worden dat training en gedragsbeoordeling doorgaan op kosten gaan van de eigenaar.

Bepaalde honden moeten op openbare plaatsen permanent een muilkorf dragen en aan de lijn worden gehouden door een volwassene.

Voor meer informatie : <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/N18944>
<https://agriculture.gouv.fr/les-chiens-de-categorie-1-et-2-dits-chiens-dangereux>

Na invoer:

Zodra de hond volgens de regels Frankrijk is binnengekomen, moet u deze binnen de 8 dagen aangeven bij de instantie voor de identificatie van tamme carnivoren ("*organisme d'identification des carnivores domestiques*" of ICAD), die afhangt van het Ministerie van Landbouw, om hem in het nationale register in te schrijven.

Daarvoor vraagt u uw dierenarts in Frankrijk naar het formulier "*certificat provisoire d'identification lors d'importation ou échange intracommunautaire*" en stuurt u dit naar ICAD samen met de ondersteunende documenten vermeld op <https://www.i-cad.fr/>

Als uw hond uit de EU naar het buitenland reist (buiten de EU) en terugkeert naar Frankrijk, stelt zijn Europees paspoort (met een nog geldige Europese vaccinatie tegen hondsdolheid) hem vrij van het zoötechnische certificaat op het moment van de veterinaire controle bij zijn terugkeer in Frankrijk.

c) **Kooivogels**

Wat vogels betreft, zijn de toegangsvoorwaarden in de EU aangescherpt vanwege de gevallen van vogelgriep (een zeer besmettelijke infectieziekte) in verschillende landen. U mag maximum 5 vogels invoeren en u moet een [gezondheidscertificaat](#) en een [eigendomsverklaring](#) voorleggen. Daarnaast moet aan een van de volgende voorwaarden worden voldaan:

- 30 dagen voor vertrek in quarantaine plaatsen,
- of PCR-screening met negatief resultaat,
- of een isolatie van 30 dagen op de bestemming,
- of vaccinatie tegen aviaire influenza H5 (minimaal 60 dagen voor invoer).

Elke eigenaar van als huisdier gehouden vogels (pluimvee of siervogels) is verplicht aangifte te doen bij de burgemeester van de plaats waar de vogels worden gehouden. Online aangifte van het houden van vogels in het kader van een uitbraak van vogelgriep kunt u doen via : formulaire cerfa n°15472 : <https://www.service-public.fr/professionnels-entreprises/vosdroits/R44627>

Voor vogels die permanent binnen worden gehouden is deze verklaring niet nodig.

9.2 Beschermingsmaatregelen en controles

De burgemeester of de prefect zijn gemachtigd om maatregelen te nemen ter bescherming van de bevolking. In het uiterste geval kan euthanasie van het dier opgedragen worden op kosten van de eigenaar van het dier.

Bij verlies van een dier dient het gemeentehuis of de politie te worden gewaarschuwd. Een gratis "Filalapat" -toepassing vereenvoudigt de procedures voor eigenaren: <https://www.filalapat.fr/>

Om het achterlaten van honden en katten te bestrijden, wordt in het Franse Parlement een wetsvoorstel behandeld dat voorziet in sancties als uw huisdier niet geïdentificeerd is.

De douane kan controleren of het dier voldoet aan de verplichte gezondheidsvoorwaarden. Bovendien kunnen luchtvaartmaatschappijen van u verlangen dat u het bewijs levert van zijn gezondheidstoestand.

Bij overtreding van bepaalde voorschriften kunnen de inspecteurs u vragen het dier terug te sturen naar België, het in quarantaine te plaatsen of te euthanaseren.

Pour plus d'informations :

https://europa.eu/youreurope/citizens/travel/carry/animal-plant/index_nl.htm

<https://agriculture.gouv.fr/le-bien-etre-et-la-protection-des-animaux-de-compagnie>

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F31859>

10. Verkiezingen

10.1 Federale parlamentsverkiezingen in België

Als Belg met verblijfplaats in het buitenland en ingeschreven in de bevolkingsregisters van een Belgische consulaire post, bent u verplicht te stemmen bij de federale parlamentsverkiezingen. Hiervoor moet u zich als kiezer registreren op het moment dat u zich inschrijft bij uw consulaire vertegenwoordiging in Frankrijk (het Consulaat-Generaal van België in Parijs of het Consulaat-Generaal van België in Marseille, afhankelijk van uw woonplaats in Frankrijk).

Een Belg die niet ingeschreven is in een Belgische gemeente, kan niet stemmen voor de gemeentelijke of regionale verkiezingen in België en kan zich niet kandidaat stellen voor de verkiezingen in België.

Voor meer informatie over de verkiezingen en de te volgen procedures :

<https://france.diplomatie.belgium.be/nl/verkiezingen>

10.2 Gemeenteraadsverkiezingen in Frankrijk

Een Europese burger die in Frankrijk woont, heeft stemrecht en het recht om zich kandidaat te stellen op de kieslijsten voor de –gemeenteraadsverkiezingen in Frankrijk. Dit op voorwaarde dat men is ingeschreven op de aanvullende kieslijst van een gemeente in Frankrijk :

- ofwel waar men gedomicilieerd is,

- ofwel waar men minstens sinds 6 maanden verblijft,
- ofwel waar men sinds ten minste 2 jaar lokale belastingen betaalt (woonbelasting, onroerende voorheffing op al dan niet bebouwd onroerend goed, bedrijfsbelasting),
- ofwel waar de vennootschap waarvan men sinds minstens 2 jaar zaakvoerder of (hoofd- of enige) aandeelhouder is en welke sinds minstens 2 jaar onderworpen is aan de lokale belastingen.

Dit stemrecht geldt niet voor andere verkiezingen in Frankrijk (wetgevende, senaat, kanton, regionale, departementale, referendum en presidentsverkiezingen)

Om stemrecht te hebben bij gemeenteraadsverkiezingen moet u aan alle volgende voorwaarden voldoen :

- minstens 18 jaar oud zijn op de dag vóór de eerste verkiezingsronde
- uw woonplaats in Frankrijk hebben
- de nationaliteit hebben van een lidstaat van de Europese Unie.
- in volle bezit zijn van uw burger- en politieke rechten

Als burger van de Europese Unie kunt u zich voor de gemeenteraadsverkiezingen kandidaat stellen voor een plaats op de kieslijsten. U kan echter enkel verkozen worden als gemeenteraadslid. Om in aanmerking te komen voor de functie van burgemeester of plaatsvervangend burgemeester, is de Franse nationaliteit echter vereist (art88-3 van de Franse Grondwet van 1958)

Voor meer informatie over de verkiezingen in Frankrijk en de te volgen procedures : <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F1952>

10.3 Europese verkiezingen

De in Frankrijk gedomicilieerde Belg heeft stemrecht voor de Europese verkiezingen. Aangezien men niet het recht heeft om tegelijkertijd in twee lidstaten van de Europese Unie te stemmen, moet men bij de inschrijving een keuze maken :

- ofwel stemt men voor kandidaten op de Franse kieslijst, op voorwaarde zich hiervoor vooraf ingeschreven te hebben op de kieslijsten van de gemeente in Frankrijk (zie punt 10.2). Meer informatie hierover kan verkregen worden bij de bevoegde lokale autoriteiten.
- ofwel stemt men voor kandidaten op de Belgische kieslijst, op voorwaarde dat men zich hiervoor expliciet inschrijft op het Belgische Consulaat-Generaal in Parijs of Marseille als Europese kiezer. In tegenstelling tot de Belgische federale parlementsverkiezingen waarvoor de stemming verplicht is (ook voor Belgen in het buitenland), is de stemming voor de Europese verkiezingen een vrijblijvende keuze. U moet daarom zelf het initiatief nemen door het desbetreffende formulier ter inschrijving als kiezer voor de Europese verkiezingen, aan te vragen en in te vullen bij uw consulaire post. Na uw inschrijving, bent u verplicht om te stemmen. De Belgische gemeente van aanhechting en de stemmodaliteiten zijn identiek aan die voor de federale parlementsverkiezingen.

Voor meer informatie

- Voor Frankrijk : <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F1937>
- Voor België : <https://france.diplomatie.belgium.be/nl/verkiezingen>

10.4 Verkiezingen in Monaco

Belgen die in Monaco (t.t.z. buiten de EU) wonen en zich inschrijven voor de verkiezingen bij het Consulaat-Generaal van Marseille, zijn op die manier automatisch ingeschreven om te stemmen voor de federale parlementsverkiezingen én voor het Europees parlement.

11. Overlijden en Nalatenschap

In het geval de familieleden van de overledene zelf ter plaatse zijn of vertegenwoordigd zijn, is het hun verantwoordelijkheid om persoonlijk de gepaste maatregelen te nemen om de begrafenis in Frankrijk te organiseren of om hetzij het stoffelijk overschot of hetzij de urne naar België te repatriëren.

De Ambassade in Parijs of het Consulaat-Generaal van België in Marseille kunnen enkel tussenkomen om de nodige procedures uit te voeren als de familie van de overledene niet aanwezig of vertegenwoordigd is en indien de familieleden van de overledene zich uitdrukkelijk onthouden van elke tussenkomst met betrekking tot de begrafenis. Sinds 2014 hebben de Ambassade in Parijs en het Consulaat-Generaal in Marseille niet langer notariële bevoegdheid (dit geldt voor alle EU-landen).

1.1 Overlijden van een Belg in Frankrijk : beknopt overzicht van de procedure

Bij overlijden van een dierbare moeten snel bepaalde maatregelen worden genomen zoals de vaststelling en aangifte van het overlijden, of het organiseren van de uitvaart. De procedures variëren afhankelijk van de situatie van de overledene: gepensioneerd, werknemer, werkzoekende, gehuwd, kinderen, enz.

• In de eerste uren na het overlijden (tussen 24u / 48u)

- 1) Laat het overlijden vaststellen door de arts en geef het overlijden binnen de 24 uur aan op het gemeentehuis van de plaats van overlijden. De dienst van de burgerlijke stand van de gemeente stelt de overlijdensakte op. *U heeft meerdere exemplaren van dit document nodig, in het bijzonder voor de Ambassade of het Consulaat-Generaal, die het overlijden in het nationaal rijksregister registreert, maar ook voor de bank, verzekeringsmaatschappijen, sociale zekerheid, notaris, enz.);*
- 2) Neem contact op met een begrafenisondernemer.

• De meest dringende praktische maatregelen ...

- 3) Breng de **bank** op de hoogte waar de overledene zijn bankrekening had: de rekening wordt geblokkeerd totdat bepaalde formaliteiten zijn vervuld;
- 4) Als de overledene een levensverzekering heeft afgesloten, neemt u contact op met de verzekeringsmaatschappij. Inventariseer ook eventuele contracten die via de werkgever van de overledene zijn afgesloten, zoals de aanvullende ziektekostenverzekering. Sommige maatschappijen betalen een bepaald bedrag aan het gezin bij overlijden van een verzekerde;
- 5) Informeer de **sociale zekerheid en mutualiteit** van de overledene (om geen onverschuldigde vergoedingen te ontvangen) en de personen of organismen die zorgden voor de huisvesting van de overledene.

- **Bij voorkeur binnen de maand**

6) Het is raadzaam om contact op te nemen met een notaris in Frankrijk of België. Hij of zij kijkt na of de overledene een testament had (FR: [Fichier Central des Dispositions de Dernières Volontés](#) en BE: [Centraal register van testamenten](#)) en zal de erfgenamen bijstaan bij het deblokken van bankrekeningen en alle aspecten die verband houden met de erfenis. Merk op dat in bepaalde gevallen het beroep op een notaris verplicht is, met name om een akte van bekendheid op te stellen.

11.2 Repatriëring van het stoffelijk overschot of begrafenis in Frankrijk ?

Als de overledene zijn persoonlijk wensen niet heeft laten vastleggen, ligt de keuze van de eindbestemming van het stoffelijk overschot en de organisatie van de begrafenis normaal gesproken bij de familieleden.

In Frankrijk kunnen begrafenisondernemers alle administratieve procedures voor de familie regelen.

a) Repatriëring van het stoffelijk overschot

Na aangifte van het overlijden kan de familie desgewenst overgaan tot repatriëring van het stoffelijke overschot. Hiervoor moeten volgende documenten verzameld worden :

- de overlijdensakte opgemaakt door de gemeentelijke diensten
- de toelating tot begraven;
- het certificaat van niet-besmetting;
- de aanvraag van de begrafenisondernemer;
- het proces-verbaal van inkisting;
- de lijkenpas, afgegeven door de Prefectuur van de plaats van overlijden.

De kosten voor repatriëring zijn afhankelijk van de bestemming en het vervoermiddel. Repatriëring van Frankrijk naar België kost ongeveer 4.000 €.

b) Begravenis in Frankrijk

Belgische onderdanen die zijn overleden of gedomicilieerd zijn in een Franse gemeente hebben de mogelijkheid om daar begraven te worden, mits toestemming van de gemeente.

- De plechtigheid moet voldoen aan de Franse wetgeving (begraven in een lijkwade is toegestaan in bepaalde regio's in België maar niet in Frankrijk);

- Het lichaam mag niet buiten de begraafplaats worden begraven, behalve met speciale toestemming van het gemeentehuis.

Sommige gemeentelijke begraafplaatsen voorzien specifieke confessionele begraafplaatsen, zodat de overledene, als die daar dat wenste, een laatste rustplaats vindt aangepast aan zijn religie en levensbeschouwing.

c) Crematie

De begrafenisondernemer zorgt voor de volledige afhandeling en administratie van de crematie.

Crematie is onderworpen aan de toestemming van de burgemeester van de plaats van overlijden of van de plaats van inkisting (in geval van vervoer van het lichaam). Toestemming wordt verleend op basis van volgende documenten:

- schriftelijke verzoek van de laatste wensen van de overledene of van de persoon die verantwoordelijk is voor de organisatie van de uitvaart;
- doktersattest waarin staat dat het overlijden geen medisch-juridisch probleem stelde.

Het transport van de assen van Frankrijk naar België is toegestaan zonder enige beperking. De urne moet vergezeld gaan van de overlijdensakte en het proces-verbaal van crematie.

Let op: in tegenstelling tot in België is het in Frankrijk niet toegestaan om de urne thuis te bewaren maar je kan ze uitstrooien na toelating van de gemeente.

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F1558>

11.3 Nalatenschap van een Belgische overledene in Frankrijk : bevoegdheid van de notaris

Voor het openvallen van de nalatenschap en te weten welk recht van toepassing is, is het noodzakelijk om het volgende te bepalen :

- De laatste woonplaats op het moment van overlijden (Frankrijk of België)
- De inhoud van de nalatenschap (roerende of onroerende goederen)
- Het door de overledene eventuele gekozen recht in zijn testament

De bilaterale overeenkomsten tussen Frankrijk en België bevatten ook specifieke bepalingen.

a) De nalatenschap

De nalatenschap valt open in de woonplaats van de overledene. Als er een internationaal element speelt (bijvoorbeeld een erfgenaam met een buitenlandse nationaliteit of een onroerend goed in het buitenland), kan de erfopvolging erg complex zijn. Merk op dat de notie “erfdeel” (het deel van het nalatenschap van de overledene dat wettelijk verplicht toekomt aan de reservataire erfgenamen of de langstlevende echtgenoot) zeer verschillend is tussen België en Frankrijk.

b) Aanvaarden of afstand doen van de nalatenschap ?

De beslissing is persoonlijk en eenzijdig : als de ene erfgenaam weigert, belet dit niet dat de anderen de erfenis kunnen aanvaarden.

Er bestaan verschillen tussen België en Frankrijk :

- Indien een erfgenaam binnen een termijn van 10 jaar na het overlijden van de erfenis, geen afstand heeft gedaan noch stilzwijgend heeft aanvaard, zal de Franse wetgever dit beschouwen als een weigering van de nalatenschap. In België is die verjaringstermijn 30 jaar.

- In Frankrijk wordt het aanvaarden onder voorrecht van boedelbeschrijving of het weigeren van de erfenis gedaan op basis van een verklaring bij de griffie van de rechtbank van eerste aanleg van de plaats waar de nalatenschap van de overledene openviel (art 1339 Burgerlijk Wetboek). In België kan een weigering van de nalatenschap uitsluitend gebeuren voor een notaris.

- In Frankrijk moet de erfgenaam die afstand doet van de nalatenschap toch bijdragen aan de begrafeniskosten van de overledene, wat niet het geval is in België.

c) Overledene woonachtig in Frankrijk

In dit geval is het aan de Franse notaris om de nalatenschap te openen. De notaris kan benoemd geweest zijn door de overledene of bij gebrek hieraan gekozen worden door de erfgenamen. Zijn tussenkomst is noodzakelijk in volgende gevallen :

- Het actief van de erfenis wordt geschat op meer dan 5.000 € ;
- De overledene bezat een onroerend goed in Frankrijk;
- De overledene was getrouwd was met notarieel huwelijkscontract;
- De overledene heeft een schenking heeft gedaan of een testament opgesteld ;
- De overledene laat een minderjarige erfgenaam of wilsonbekwame volwassene na.

De erfgenamen of de notaris hebben de wettelijke verplichting om de erfenis aan te geven bij de Franse administratie (belastingen) binnen de 6 maanden na het overlijden als het overlijden in Frankrijk plaatsvond. Deze termijn wordt verlengd tot 1 jaar indien het overlijden plaatsvond in het buitenland. Deze aangifte is nodig om verder te gaan met de verdeling van de nalatenschap. Na de aangifte, gaat de notaris over tot de vereffening van de erfenis, wat betekent dat de akte van bekendheid (of de akte van erfopvolging) wordt opgesteld, de balans opgemaakt van de activa en ten slotte de verdeling wordt geregeld.

De akte van bekendheid, die moet worden opgemaakt door de notaris, bevestigt het statuut van erfgenaam op het moment dat de nalatenschap openvalt (artikel 730-1 van het Franse burgerlijk wetboek). De akte van bekendheid wordt door de erfgenamen gebruikt om hun statuut te bewijzen en bijvoorbeeld om bankrekeningen te deblokken en contracten te beëindigen of abonnementen van de overledene af te sluiten. De akte van bekendheid dient ook om de akte van overdracht van goederen tussen de erfgenamen op te stellen.

Als de erfgenamen zich in het buitenland bevinden:

- wordt een kopie van de akte van overdracht aan iedereen toegezonden;
- wordt een belastingaangifte naar de bevoegde buitenlandse administratie verstuurd.

d) De overledene was gedomicilieerd in België

Als een persoon gedomicilieerd in België overlijdt in Frankrijk, komt de Franse notaris alleen tussen als de overledene een onroerend goed in Frankrijk bezat. De andere formaliteiten worden uitgevoerd door de notaris in België. In dit geval is het de rol van de notaris om de akte van bekendheid op te stellen. Vervolgens maakt de notaris een notariële akte op genaamd "*attestation immobilière*", een document dat het eigendom overdraagt op naam van de erfgenamen.

Afhankelijk van de samenstelling van de nalatenschap, zal de familie een verklaring van

erfrecht moeten opsturen aan :

- de Belgische belastingadministratie, voor roerende en onroerende goederen gelegen in België;
- en aan de Franse belastingdienst voor particulieren die niet-resident zijn in Frankrijk maar waarvan een onroerend goed zich eventueel in Frankrijk bevindt.

Attest van nalatenschap :

Informatie voor Frankrijk : <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F12697>

Informatie voor België :

<https://financien.belgium.be/nl/particulieren/gezin/overlijden/deblokkeren-bankrekeningen>

De website van notarissen in Frankrijk :

<https://www.notaires.fr/fr/donation-succession/succession/deces-les-demarches-a-faire>

De website van notarissen in België :

<https://www.notaris.be/>

De website van Europe :

https://europa.eu/youreurope/citizens/family/inheritances/managing-inheritance/index_nl.htm

Hoe een testament in het buitenland terugvinden ?

<http://www.arert.eu/Finding-a-will-abroad-Information.html?lang=en>

12. FAQ

Ik ben Belg en net verhuisd naar Frankrijk, moet ik mij inschrijven bij de Franse mairie ?

Neen, want in Frankrijk bestaan er geen bevolkingsregisters.

U kan zich bij de Mairie wel inschrijven op de kiezerslijsten voor de Franse gemeenteraadsverkiezingen en/of voor de Europese verkiezingen.

Voor uw administratieve formaliteiten bij de Belgische administratie (zie onder), wordt u verzocht zich in te schrijven bij de Belgische consulaire beroepspost waarvan u afhangt. Er zijn twee beroepsposten in Frankrijk: in Parijs en in Marseille.

Uw inschrijving bij de Belgische consulaire beroepspost heeft in Belgisch recht automatisch tot gevolg dat uw hoofdverblijfplaats in Frankrijk komt te liggen. De wetgeving laat niet toe dat een persoon meerdere hoofdverblijfplaatsen heeft.

Ik ben Belg en woon in Frankrijk, heb ik nood aan een verblijfsvergunning ?

Zie hoofdstuk 1 Binnenkomen en verblijven in Frankrijk

Ik ben Belg en woon in Frankrijk, hoe kom ik aan mijn nummer bij de Franse sociale zekerheid en aan een « carte vitale » ?

Zie hoofdstuk 4 Sociale zekerheid

Ik ben Belg en woon in Frankrijk, waarom vraagt de CAF mij om een verblijfsvergunning ?

Om als Europees onderdaan in Frankrijk recht te hebben op kinderbijslag en/of andere uitkeringen moet u voldoen aan de volgende voorwaarden: uw verblijfsrecht bewijzen op basis van uw statuut (werknemer, student, ...), uw hoofdverblijfplaats sinds een bepaald aantal jaren onafgebroken in Frankrijk hebben, minstens 1 kind ten laste hebben in Frankrijk

(afhankelijk van de gevraagde uitkering). Een verblijfsvergunning is niet verplicht maar vergemakkelijkt het aantonen dat u reeds voldoet aan deze primaire voorwaarden zonder extra stappen (zie ook hoofdstuk 4 Sociale zekerheid).

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F2787>

Ik ben Belg en woon in Frankrijk, op welke manier moet ik mijn paspoort/identiteitskaart vernieuwen ?

In eerste instantie moet u ingeschreven zijn bij de consulaire post waartoe u behoort. U vindt alle nodige informatie via volgende links naar onze website :

<https://france.diplomatie.belgium.be/nl/tot-welk-consulaat-moet-ik-mij-richten>

Voor de identiteitskaart : <https://france.diplomatie.belgium.be/nl/identiteitskaart>

Voor het paspoort : <https://france.diplomatie.belgium.be/nl/paspoort>

Ik ben Belg en ben in Frankrijk mijn identiteitskaart verloren, wat moet ik doen ??

Blokkeer deze onmiddellijk door gratis te bellen naar DOCSTOP. Zo voorkomt u het risico op frauduleus gebruik van uw document en de eventuele financiële gevolgen (bijv. : huren van een auto op uw naam, aankoop via de post, een lening aangaan op uw naam enz.).

Een DOCSTOP is een gratis dienst, waar iedereen 24u/24u en 7 dagen per week aangifte kan doen van het verlies of diefstal van een Belgisch identiteitsdocument (identiteitskaart, paspoort of Belgische verblijfstitel) door te bellen naar het gratis nummer **00800 2123 2123** van waar dan ook ter wereld (of via +32 2 518 2123 vanuit landen waar het voorvoegsel 00800 niet toegankelijk is). Volledige informatie vindt u via volgende link:

<https://www.checkdoc.be/CheckDoc/docstop.do>.

Indien u gedomicilieerd bent in Frankrijk en ingeschreven bent bij het consulaat-generaal in Parijs of Marseille, kunt u daar een aanvraag indienen voor een nieuwe identiteitskaart.

Ik ben Belg en studeer in Frankrijk waar men mij een studiebeurs voorstelt. Hoe kan ik mijn financiële situatie bewijzen om aan te tonen dat ik er recht op heb?

U kan u financiële situatie bewijzen op basis van een kopie van de belastingaangifte van de inkomsten van het jaar voordien en een verklaring op eer van beide ouders, ongeacht of zij hun inkomsten ontvangen in Frankrijk.

Ik ben Belg en woon in Frankrijk. Mijn kind is geboren in Frankrijk. Echter, ik kom niet voor in het "Livret de Famille" : kan het consulaat mij toevoegen zodat ik kan bewijzen dat ik de ouder ben?

Het consulaat mag niets toevoegen aan een Frans document zoals het « livret de Famille ». U kan wel een attest van gezinssamenstelling vragen aan de consulaire post waar u ingeschreven bent.

Ik ben Belg en woon in Frankrijk. Waar kan ik een attest van militaire toestand of bewijs van vrijstelling van de dienstplicht bekomen in België?

Als de plaatselijke overheden u een bewijs van uw militaire toestand vragen en dat u, ofwel een man geboren vanaf 1/01/1975 bent, ofwel een vrouw, kan u gratis een attest downloaden via volgende link:

<https://www.mil.be/fr/infos-et-services-supplementaires/extrait-de-la-matricule/>

Anders kan u uw aanvraag richten aan het
Ministerie van Defensie, Dienst Stamnummer
Kwartier Koningin Elisabeth

Everestraat 1

1140 Brussel

Website: www.mil.be

Voeg een kopie van uw identiteitskaart of paspoort toe, en leg de reden van uw aanvraag uit.

Ik ben Belg en wens mijn rijbewijs te vernieuwen.

Indien u nog ingeschreven bent in België moet u zich richten tot het gemeentebestuur van uw gemeente van woonplaats in België. Indien u hoofdverblijfplaats in Frankrijk is, moet u een nieuw (frans) rijbewijs aanvragen bij de hiervoor bevoegde Franse administratie (zie hoofdstuk 2 Rijbewijs en voertuigen).

Ik ben Belg en wens mijn rijbewijs terug te krijgen dat ingetrokken werd door de Franse politie.

De Franse overheden sturen regelmatig ingetrokken rijbewijzen naar het Consulaat generaal van België in Parijs of Marseille. Volgens de instructies, sturen wij deze rijbewijzen door naar de hoofzetel van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken, die ze op haar beurt doorstuurt naar het gemeentebestuur van de laatst gekende woonplaats van de betrokkene zodat het rijbewijs teruggegeven kan worden aan de eigenaar (het rijverbod is immers enkel geldig op het grondgebied van het land waar de overtreding begaan werd). Indien men vaststelt dat de betrokkene ambtshalvelijk afgeschreven werd door de gemeente – d.w.z. zonder een nieuw adres op te geven – dan wordt het rijbewijs overgemaakt aan de gemeente die het rijbewijs had afgeleverd.

Kan het problemen opleveren wanneer ik op reis vertrek met mijn kind omdat mijn kind niet dezelfde familienaam heeft als ik?

Om te bewijzen dat u de ouder bent van het kind waarmee u reist en zo eventuele problemen te voorkomen, kan u reizen met een meertalig afschrift van de geboorteakte van u kind. U kan deze aanvragen bij de Belgische gemeente van geboorte (indien u kind geboren is in België) of, indien u kind geboren is in Frankrijk, bij het Franse stadhuis (Mairie) bevoegd voor het arrondissement van de stad waar u kind geboren werd. Indien u kind jonger is dan 12, kan u een kids-ID aanvragen : op deze identiteitskaart staan de namen van beide ouders.

Ik ben Belg en woon in Frankrijk, hoe kan ik de Franse nationaliteit bekomen ?

U vindt alle informatie voor het indienen van uw aanvraag en de voorwaarden via volgende links :

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F2213>

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F295>

Ik ben Belg, woon in Frankrijk en ga trouwen : moet ik mijn familienaam veranderen ?

Naar Belgisch recht heeft het huwelijk geen invloed op de familienaam van de echtgenoten. Als u de Belgische nationaliteit heeft, behoudt u dus ook na uw huwelijk uw eigen naam. De Belgische wetgever wil op die manier elke discriminatie vermijden, zowel tussen mannen en vrouwen als tussen gehuwde of ongehuwde personen.

U kunt in uw privéleven de naam gebruiken van uw echtgenoot, maar wees voorzichtig, want alleen de naam die op uw officiële documenten (identiteitsbewijs, geboorteakte)

staat, is wettelijk erkend. Uw meisjesnaam (geboortenaam) is bijgevolg de naam die gebruikt moet worden bij het ondertekenen van een contract of een akte. Om geen verwarring te scheppen, is het daarom essentieel dat u uw geboortenaam (meisjesnaam) vermeldt bij het openen van bankrekeningen, administratieve procedures en reisreserveringen.

Deze naam staat best ook op uw brievenbus voor het geval dat documenten van de Belgische autoriteiten u zouden moeten bereiken.

Ook in Frankrijk behoudt de Franse echtgenote haar meisjesnaam. Het is echter wel zo dat Frankrijk toelaat aan getrouwde koppels om de **naam van de echtgeno(o)t(e) of de dubbele naam te gebruiken** : het gaat in dit geval om een “gebruikelijke naam” die naar Frans recht kan vermeld worden op de Franse identiteitskaart. Van het ogenblik dat de echtgeno(o)t(e) aangeeft de naam van de ander te willen gebruiken, moet de Franse administratie deze toepassen.

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F77>

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F868>

Ik ben Belg en ik wens een kopie van een akte van burgerlijke stand te bekomen. Een in België opgestelde akte van burgerlijke stand (bv. geboorte, huwelijk, overlijden enz.) kan onder bepaalde voorwaarden bekomen worden via het consulaat-generaal waarvan u afhankelijk bent of rechtstreeks bij de Belgische gemeente waar het document werd opgesteld. Sinds de digitalisering die ingezet werd op 31 maart 2019, worden alle Belgische burgerlijke akten elektronisch opgesteld, ondertekend en gearcheeerd in een centraal register genaamd de “Databank Akten Burgerlijke Stand (DABS)”. Deze gegevensbank is sindsdien de authentieke bron voor alle documenten inzake burgerlijke stand. Bijgevolg moeten deze elektronische akten zonder meer beschouwd worden als authentiek, ze behoeven geen extra stempels of legalisering.

Informatie met betrekking tot buitenlandse akten van de burgerlijke stand:

- U moet zelf de akte opvragen bij de buitenlandse administratie die ze heeft opgesteld.
- Het is geen verplichting maar het wordt absoluut aangeraden een buitenlandse akte van de burgerlijke stand, die betrekking heeft op een Belg of een Belgisch familielid (bv. echtgenoot/echtgenote; kind), in de lopende registers van de burgerlijke stand van een gemeente in België over te schrijven. Zodra de akte is overgeschreven, kunt u er altijd gemakkelijk afschriften of uittreksels van verkrijgen bij het bevoegd gemeentebestuur. Op deze manier hoeft u niet steeds de akte op te vragen bij de buitenlandse overheid en ze desgevallend nog te laten vertalen/legaliseren en/of te laten voorzien van een apostille.
- Als u niet in België woont; gebeurt de overschrijving op uw vraag door de ambtenaar van de burgerlijke stand.
 - in het register van de burgerlijke stand van uw laatste woonplaats in België;
 - van de woonplaats van uw bloedverwanten in stijgende lijn (vader, moeder, grootvader, grootmoeder);
 - van de gemeente waar u geboren bent in België
 - of in laatste instantie van de Stad Brussel.

- Alle akten van de burgerlijke stand die betrekking hebben op de Belgen die teruggekeerd zijn in België of die nog altijd in het buitenland verblijven komen in aanmerking.
- De FOD Buitenlandse Zaken en de Belgische consulaire vertegenwoordigingen komen niet tussen.
- Zelfs als de buitenlandse akte fouten of foutieve vermeldingen bevat, kan zij overgeschreven worden. Daarna kan de gemeentelijke administratie een verbetering vragen via de procureur des Konings.

Hoe kan ik (of mijn gezinsleden) de Belgische nationaliteit verkrijgen?

Omdat deze materie van nature complex is, nodigen wij u uit om ons uw vragen per e-mail door te sturen.

In grote lijnen maken we onderscheid tussen:

- Toekenning van de Belgische nationaliteit voor de leeftijd van 18 jaar (Belg door afstamming, adoptie, geboorte op Belgische bodem of door gezamenlijk gevolg) en
- Verkrijging van de Belgische nationaliteit na de leeftijd van 18 jaar : door nationaliteitsverklaring (sinds 1 januari 2013 enkel mogelijk voor personen die hun hoofdverblijfplaats hebben in België op basis van een wettelijk verblijf - met inschrijving in het bevolkingsregister).

Elke procedure vereist specifieke voorwaarden, voor meer gedetailleerde informatie, verwijzen wij U door naar volgende pagina : [Nationaliteit - Marseille | België in Frankrijk \(belgium.be\)](#)

Kan ik de Belgische nationaliteit verliezen?

Omdat ook deze materie van nature complex is, nodigen wij u uit om ons uw eventuele vragen per e-mail door te sturen.

In bepaalde hieronder vermelde gevallen kunnen zowel meerderjarigen als minderjarigen de Belgische nationaliteit verliezen.

- Als u vóór 28.04.2008 vrijwillig de Franse nationaliteit heeft verkregen, of
- Indien uw ouders de Belgische nationaliteit hebben verloren terwijl u nog minderjarig was, of
- Indien iemand na 01.01.1967 in het buitenland is geboren en tussen zijn/haar 18de en 28ste nooit een hoofdverblijfplaats in België heeft gehad kan een persoon ouder dan 18 jaar onder bepaalde voorwaarden de Belgische nationaliteit verliezen als er geen behoudsverklaring werd afgelegd voor de 28ste verjaardag.

Voor meer details, zie:

https://diplomatie.belgium.be/nl/Diensten/Diensten_in_het_buitenland/Belgische_nationaliteit/Verlies_behoud_en_herkrijging

Kan ik een dubbele nationaliteit hebben?

Omdat ook deze materie van nature complex is, nodigen wij u uit om ons uw eventuele vragen per e-mail door te sturen.

- Als u Belg bent en automatisch (dit is zonder zelf enige daad hiervoor te hebben gesteld) een andere nationaliteit krijgt (bv. door geboorte omdat uw ouders een verschillende nationaliteit bezitten), verliest u daardoor de Belgische nationaliteit niet en kunt u bipatride zijn of meerdere nationaliteiten bezitten.
- Sinds 28.04.2008 verliest u de Belgische nationaliteit niet meer bij het vrijwillig verkrijgen van een vreemde nationaliteit.

Voor meer gedetailleerde informatie kan u terecht op de website van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken:

https://diplomatie.belgium.be/nl/Diensten/Diensten_in_het_buitenland/Belgische_nationaliteit/Meerdere_nationaliteiten

De officiële tekst van de Belgische Nationaliteitswetgeving kan geraadpleegd worden via deze link:

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1984062835&table_name=wet

Ik heb net een kind gekregen, kan mijn kind de Belgische nationaliteit verkrijgen (toekenning / erkenning)?

Omdat ook deze materie van nature complex is, nodigen wij u uit om ons uw eventuele vragen per e-mail door te sturen.

Elke situatie moet afzonderlijk worden bestudeerd maar de belangrijkste principes zijn als volgt :

Volgens het Wetboek van de Belgische Nationaliteit “is Belg, een kind geboren in het buitenland” :

- met een Belgische ouder geboren in België;
- met een Belgische ouder in het buitenland geboren die binnen een termijn van 5 jaar na de geboorte, een verklaring heeft afgelegd waarin hij/zij, voor het kind, de toekenning van de Belgische nationaliteit aanvraagt.

Met andere woorden :

- Indien de vader of moeder Belg is en in België geboren, en de afstamming met de Belgische ouder naar Belgisch recht is vastgesteld³, is het kind van rechtswege Belg, zonder dat een toekenningsakte of erkenningsakte nodig is;
- Indien de Belgische ouder (vader of moeder) in het buitenland geboren is moet die ouder binnen de termijn van vijf jaar na de geboorte een verklaring, genoemd toekenningsverklaring afleggen, waarin hij of zij verzoekt aan het kind de Belgische nationaliteit toe te kennen. Het kind wordt Belg op de datum van ondertekening van deze

³ De moederlijke afstamming staat vast naar Belgisch recht als haar naam in de geboorteakte van het kind vermeld is. Het vaderschap staat vast naar Belgisch recht indien het kind binnen het huwelijk wordt geboren of indien beide ouders **gezamenlijk** een erkenningsakte ondertekenden. Deze gezamenlijke erkenning naar Belgisch recht kan ook na de geboorte in een afzonderlijke akte bij de Belgische beroepsconsulaire vertegenwoordiging maar de vaderlijke afstamming naar Belgisch recht gaat in dat geval pas in bij ondertekening door beide ouders van de erkenningsakte.

toekenningsverklaring. Voor de precieze procedure neemt u contact op met het consulaat-generaal van België waar u ingeschreven bent.

Voor meer gedetailleerde informatie kan u terecht op de website van de Federale Overheidsdienst Buitenlandse Zaken:

https://diplomatie.belgium.be/nl/Diensten/Diensten_in_het_buitenland/Belgische_nationaliteit/Toekenning

De officiële tekst van de Belgische Nationaliteitswetgeving kan geraadpleegd worden via deze link:

http://www.ejustice.just.fgov.be/cgi_loi/change_lg.pl?language=nl&la=N&cn=1984062835&table_name=wet

Hoe kan ik een tenlasteneming aanvragen voor een student in België?

Iedere Belgische of buitenlandse fysieke persoon of rechtspersoon die over voldoende financiële middelen beschikt kan er zich garant stellen. Deze persoon verplicht zich ertoe om ten opzichte van de student en de Belgische Staat toe de medische kosten, de verblijfskosten, de studiekosten en de eventuele repatriëringskosten te betalen. Dit engagement kan genomen worden voor 1 enkel academiejaar of voor de volledige duur van de studies.

De tenlasteneming begint op de datum waarop de garant het document ondertekent.

Indien de garant in Frankrijk woont, moet hij een dossier "tenlasteneming" indienen bij de Ambassade van Parijs of bij het Consulaat-generaal van Marseille (afhankelijk van zijn woonplaats binnen Frankrijk) en daar – na validatie van het dossier - persoonlijk zijn handtekening laten legaliseren.

Voor meer informatie :

<https://france.diplomatie.belgium.be/nl/naar-belgie-komen/studeren-belgie/tenlasteneming>

Ik ga trouwen/een PACS afsluiten in Frankrijk. Hoe kan ik een wetscertificaat (certificat de coutume) en “attest van geen huwelijksbeletsel” verkrijgen ?

Voor een huwelijk of het afsluiten van een PACS in Frankrijk, moet u een « attest van geen huwelijksbeletsel” aanvragen bij het consulaat-generaal van Parijs of van Marseille afhankelijk van de plaats in Frankrijk waar het huwelijk zal plaats vinden.

Parijs

<https://france.diplomatie.belgium.be/nl/consulaire-diensten/consulaire-diensten-parijs/burgerlijke-stand/huwelijk-frankrijk/aanvraag-attest-geen-huwelijksbeletsel>

Marseille

<https://france.diplomatie.belgium.be/nl/aanvragen-attest-geen-huwelijksbeletsel-voor-huwelijk-zuid-frankrijk>

Het wetscertificaat (of « certificat de coutume ») moet u aanvragen bij de Federale Overheidsdienst Justitie in België, dit kan per post of via e-mail :

Federale Overheidsdienst Justitie, DG WL - dienst Familierecht,

Waterloolaan 115

1000 Brussel

Tel +32 2 542 65 11

Fax +32 2 542 70 38

wetscertificaat@just.fgov.be

Voeg een kopie van uw identiteitskaart of paspoort toe, en leg de reden van uw aanvraag uit.

Het attest wordt gratis afgeleverd.

Vergeet niet om het eensluidend afschrift van uw huwelijksakte (geen uittreksel) over te maken aan de Belgische beroepspost waar u bent ingeschreven. Ook uw PACS kan geregistreerd worden bij de Belgische beroepspost waar u bent ingeschreven indien u het officiële document doorstuurt.

Ik ben Belg en woon in Frankrijk. Waar moet ik mijn belastingen betalen?

Zie hoofdstuk 6 over de belastingen

Ik wens klacht neer te leggen tegen een Belg. Moet ik dat in België of in Frankrijk doen?

Indien dit een strafrechtelijke aangelegenheid betreft, kunt u een klacht indienen bij de Franse rijkswacht of de nationale politie, die de klacht doorstuurt naar de Belgische federale politie. U kunt ook rechtstreeks contact opnemen met de Belgische politie om aangifte te doen.

Indien het gaat om een privéaangelegenheid, dient u de klacht in bij de griffie van de bevoegde rechtbank in België. Het is raadzaam om vooraf contact op te nemen met een advocaat om de slaagkansen van de procedure te analyseren.

13. Divers

13.1 Bijstand aan Belgische gevangenen in het buitenland

Het Consulaat-generaal verleent, **binnen de grenzen van zijn bevoegdheden**, bijstand aan Belgische gedetineerden, voornamelijk op humanitair vlak: het op de hoogte brengen van de familie over uw aanhouding, u en uw familie informatie verlenen over het gevangeniswezen van het land in kwestie, contact opnemen met de bevoegde diensten en hen op uw recht op verdediging wijzen en/of op het recht om een gelijkwaardige behandeling te krijgen.

De overbrenging van veroordeelde personen tussen Frankrijk en België is geregeld door een Europees Kaderbesluit (Europees Kaderbesluit 2008/909/JBZ van 27 november 2008) dat de overbrenging van gevangenen regelt binnen de Europese Unie. Deze procedure valt onder de exclusieve bevoegdheid van de Belgische FOD Justitie en van het Franse Ministerie van Justitie waarvan u de contactgegevens hieronder vindt.

De consulaire post komt niet tussen in deze procedure.

Een eventuele overbrenging naar België is aan een aantal voorwaarden onderworpen, die hieronder in het kort worden samengevat:

- De rechterlijke beslissing moet definitief zijn; dus zolang er beroep tegen het vonnis of arrest mogelijk blijft kan de overbrengingsprocedure niet worden ingeleid ;

- Op het ogenblik van de ontvangst van het verzoek moet u nog ten minste zes maanden van de straf ondergaan;
- Het misdrijf moet strafbaar zijn in de staat van veroordeling (dat is de staat waar u veroordeeld en opgesloten bent) en de staat van tenuitvoerlegging (België)
- De bevoegde overheden en de veroordeelde persoon moeten het eens zijn over de overbrenging.
- De overbrenging is dus geen recht dat automatisch wordt verleend.

Het is aan de gedetineerde zelf die wenst overgebracht te worden naar België om een verzoek in te dienen bij de voor hem bevoegde rechter-commissaris of een brief te schrijven aan het Franse Ministerie van Justitie. De overbrengingsprocedure kan relatief complexe uitwisselingen van informatie op gang brengen en de ervaring leert dan ook dat in de meeste gevallen deze procedure meer dan zes maanden in beslag neemt. De hulp van een advocaat wordt daarom sterk aanbevolen.

Het Verdrag tussen België en Frankrijk legt deze landen geen verplichting op om in te gaan op het overbrengingsverzoek. Het verdrag voorziet ook geen automatische mogelijkheid om beroep aan te tekenen in geval van een negatieve beslissing.

Wanneer de overbrenging in werking treedt, komen beide landen de uitvoeringsmodaliteiten overeen (datum en plaats van de overbrenging).

FOD Justitie
Centrale Autoriteit Internationale Samenwerking in Strafzaken
Waterloolaan 115
1000 Brussel
Tél.: 0032 (0)2210 56 89

Ministère de la Justice
Direction des Affaires Criminelles et des Grâces, sous-direction de la justice pénale spécialisée –
Bureau de l'entraide pénale internationale
13, place Vendôme
75042 Paris Cedex 1

Voor meer informatie betreffende de verschillende diensten die onze ambassades en consulaten eventueel kunnen verlenen aan Belgische gedetineerden op het Franse grondgebied, kan u de brochure « [Bijstand aan Belgen in buitenlandse gevangenissen](#) » van de FOD Buitenlandse Zaken raadplegen.

13.2 Euthanasieverklaring

Iedere Belg, die beschikt over een rijksregisternummer, kan een euthanasieverklaring afleggen. [Model van verklaring](#)

Belgische consulaire posten kunnen deze euthanasieverklaring niet ontvangen en/of registreren. Enkel de Belgische gemeenten kunnen dit momenteel doen. Een correct ingevulde euthanasieverklaring kan gebruikt worden in België, zelfs als deze niet geregistreerd is bij een Belgische gemeente.

Informatie over de geldigheidsvoorwaarden van een correct ingevulde euthanasieverklaring in België vindt u op de website van de FOD Volksgezondheid: (<http://www.health.belgium.be/nl>)

In Frankrijk is het uitvoeren van euthanasie verboden, maar de wet staat op heden de arts toe om de behandeling van een patiënt van wie het levenseinde nabij is af te bouwen of stop te zetten. Men kan hiervoor in een verklaring genaamd <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F32010> invullen waarin men zijn wensen uitdrukt. Wij raden u aan hieromtrent uw huisdokter te raadplegen. Het legaliseren van Euthanasie is een onderwerp dat regelmatig op de agenda staat van het Franse parlement en zou bijgevolg kunnen evolueren.

13.3 Uitreistoelating voor minderjarigen

Alle minderjarigen kinderen die in Frankrijk wonen en die alleen **of** met volwassenen die niet hun wettelijke voogden zijn, hebben (om het Franse grondgebied te verlaten) officiële toestemming om te reizen nodig ondertekend door hun ouders, hun wettelijke voogd(en). Het in te vullen formulier « AST » (Autorisation de sortie du territoire) vindt u via volgende link :

<https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F1359>.

13.4 Verandering van voornaam

Sinds 1 augustus 2018 is het niet langer de bevoegdheid van de FOD Justitie om de volledige procedure uit te voeren waarmee u uw voornaam kan veranderen maar wel de taak van de Belgische gemeenten.

Indien u in Frankrijk woont, kunt U contact opnemen met de consulaire post voor meer informatie.

Voor bijkomende informatie :

https://justitie.belgium.be/nl/themas_en_dossiers/personen_en_gezinnen/naamsverandering/verandering_voornaam

13.5 Uittreksel uit het Strafreger

Als u in het buitenland woont en een uittreksel uit het Belgisch strafregister wil aanvragen, moet u zich richten tot de Federale Overheidsdienst Justitie - Centraal Strafreger voor de periode in België. Indien u een uittreksel uit het strafregister wil aanvragen dat de periode

dekt waarin u in Frankrijk verbleef, moet u zich rechtstreeks richten tot het Franse ministerie van Justitie.

Voor uw verblijfsperiode in België :

Federale Overheidsdienst FOD Justitie

Centraal strafregister

Waterloolaan 115

1000 Brussel

Telefoon: 00.32.2 / 552.27.53

E-mail: strafregister@just.fgov.be

Zie :

https://justitie.belgium.be/nl/themas_en_dossiers/documenten/documenten_aanvragen/uittreksel_strafregister

Voor uw verblijfsperiode in Frankrijk :

Ministère de la Justice,

Casier Judiciaire national

44079 – Nantes Cedex 01

Tél. : 02.51.89.89.51

Fax : 02.40.49.73.30

Voir <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F14710>

et <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F1420>

13.6 Certificat de recensement et certificat JDC (Journée Défense et Citoyenneté)

Alle Fransen van 16 jaar moeten zich registreren en ontvangen een dagvaarding om deel te nemen aan « de dag van Defensie en Burgerzin » (in het Frans « la Journée Défense et Citoyenneté », kortweg JDC). Het attest dat men vervolgens ontvangt (attestation de recensement militaire) hebben de Fransen - onder andere - nodig om zich te kunnen inschrijven voor de eindexamens van de middelbare school (Baccalauréat).

Voor alle informatie met betrekking tot deze dienstplicht bekend in Frankrijk als « recensement » kan u terecht op volgende website: <https://www.service-public.fr/particuliers/vosdroits/F870>

Deze verplichting geldt niet voor Belgische jongeren aangezien de dienstplicht is afgeschaft sinds 1994. Hiervan moeten de Belgische jongeren die hun eindexamens van de middelbare school afleggen in Frankrijk (le Baccalauréat, afgekort BAC) een getuigschrift kunnen voorleggen. U kan dit gratis downloaden via volgende link:

<https://5513.f2w.fedict.be/sites/default/files/content/download/consulair/milice.pdf>

13.7 Erkenning naar Belgisch recht van een buitenlandse adoptiebeslissing

Een adoptie voltrokken in het buitenland door een Belg of de adoptie van een Belgisch kind, ook als het om een intrafamiliale⁴ adoptie gaat, moet erkend worden door dienst Internationale adoptie bij de FOD Justitie om rechtsgeldig te zijn naar Belgisch recht waardoor u in België wettelijk wordt erkend als ouder van het kind dat u adopteert. Dit geldt dus ook voor Belgen die hun hoofdverblijfplaats in het buitenland hebben.

- Om de erkenning te verkrijgen, moet u de originele, gelegaliseerde adoptiedocumenten aan de FOD Justitie bezorgen. Bij het formulier verzoek tot erkenning vindt u de volledige lijst met documenten die u moet voorleggen: [https://justitie.belgium.be/nl/themas en dossiers/kinderen en jongeren/adoptie/formulieren en wetgeving](https://justitie.belgium.be/nl/themas%20en%20dossiers/kinderen%20en%20jongeren/adoptie/formulieren%20en%20wetgeving)

13.8 Natuurlijke risico's

Sinds 2006 is men bij verkoop of verhuur van onroerend goed verplicht informatie te verschaffen over grote risico's. De verkoper of de verhuurder moet de toestand van het onroerend goed aangeven met betrekking tot natuurlijke en technologische risico's en de compensatie specificeren waarop hij heeft kunnen rekenen door middel van een verklaring van de staat van natuurramp. Deze verplichte informatie kan worden verkregen dankzij documenten die beschikbaar zijn op het gemeentehuis of de prefectuur of via de site <https://www.gouvernement.fr/risques>

Interessante link: <https://www.georisques.gouv.fr/>

⁴ Voorbeeld : intrafamiliale adoptie in Frankrijk door de Franse partner van een Belgische ouder met een kind van Belgische nationaliteit

14. Belgische verenigingen in de jurisdictie

14.1 Regio PACA

Société royale les amitiés belges de Menton et Roquebrune-Cap-Martin (1963)

Objectif : resserrer les liens de fraternité qui doivent exister entre tous les nationaux. Exercer, au profit des belges et des français, l'entraide, la charité, la bienfaisance. Entretenir entre tous ses membres et leurs familles des rapports d'amitié en organisant des réunions, des conférences, des fêtes et manifestations artistiques. Contribuer à tous actes de générosité et à toutes manifestations pouvant présenter un caractère civique ou patriotique.

Zetel : 18 Boulevard de Garavan 06500 Menton

President : Marcel Bar – Contact : 06 76 37 76 10 – **email** : marcel.bar06@hotmail.fr

Facebook : <https://www.facebook.com/profile.php?id=100067141011425>

Team belge Golfe de Saint Tropez (2002)

Objectif : former une grande famille belge afin d'accueillir, guider, divertir et renseigner les belges installés ou de passage dans la région. L'association organise différents types de manifestations tout au long de l'année.

Site internet : <http://team.belge.free.fr/>

Contact : 06.83.38.72.45 – **email** : team.belge@hotmail.fr

President : André Dupont

Société royale belge d'entraide (1953)

Objectif : exercer, au profit des Belges résidant dans la juridiction ou ceux de passage,, l'entraide dans l'acception la plus étendue, l'aide morale et intellectuelle en resserrant les liens de fraternité qui doivent exister entre tous les Belges.

Zetel : 9 Rue Haxo 13001 Marseille

President : Pierre Michotte – **Contact** : 04.96.10.11.16/06.80.35.29.59 – **email** :

pierre.michotte@sfr.fr

Schatbewaarder : Caroline Mansart

Les Belges du 13 (2006)

Objectif : organisation de manifestations, d'évènements en vue de fédérer des gens autour de tout ce qui touche à la Belgique. Valoriser les échanges entre les communautés de Belgique , d'Europe et de la Méditerranée à travers la promotion des échanges culturels, économiques et sociaux.

Zetel : 66 Rue Senac de Meilhan 13001 Marseille

Facebook : www.facebook.com/belgesdu13

President : Eric Pringels

Accueil des villes Françaises (AVF)

Objectif : Faciliter l'intégration des nouveaux arrivants à Marseille et dans la région Marseillaise.

Zetel : Cité des Associations, BAL 445 93, la Canebière 13001 Marseille

Internet : <https://www.avf-marseille.com/>

President : Hélène Delesalle

14.2 Regio Occitanie

Amicale Franco-belge des Pyrénées Orientales (1992)

Objectif : permettre aux Belges et aussi aux Européens qui viennent s'installer dans la région d'y faire des rencontres, de lier des contacts, de parler néerlandais ou français. L'association organise tout au long de l'année des réunions, des repas, des visites, des excursions à caractère culturel ou récréatif et des voyages. Chaque semestre, l'association édite un journal d'information pour ses membres. Ce journal permet d'être tenu au courant des manifestations organisées et des futures propositions d'évènements.

Zetel : La Mairie de Villelongue dels Monts 66160, France

website : <https://amicalefb.wixsite.com/amicale>

Président d'Honneur et fondateur : Louis Jaspers (Ambassadeur Honoraire). Contact : 04 68 05 84 90. email : louis.jaspers@wanadoo.fr

President : Philippe GUILLAUME. Contact : 06 50 17 79 49 email : lepapet11@gmail.com

Vice-president : Léon Goblet. Contact : 06 71 10 15 25 email : leon.goblet@orange.fr

Secretaris: Brigitte Ghilain. Contact : 09 87 45 82 91/06 50 18 05 95. email : ghilainbrigitte@gmail.com

Schatbewaarder : Henri KERKHOFS. Contact 06 51 90 24 75. email : amicalecompta@gmail.com

Amicale belge en Midi-Pyrénées (1984)

Objectif: Rassembler les Belges et leur famille, résidents ou de passage dans la région. Favoriser, renforcer et assurer les liens d'amitié entre Français et Belges et contribuer à la solidarité européenne. Organiser toute manifestation destinée à resserrer des liens d'amitié entre les sociétaires et leur famille. Créer et consolider, l'esprit amical entre les adhérents, apporter aux sociétaires tout soutien moral ou matériel.

Zetel: 38 Chemin des Mottes 31180 Saint-Geniès-Bellevue

President : Rachel Delamasantière. Contact : 05.61.09.08.77/06.15.92.40.57. email : racheldelamasantiere@hotmail.com

Schatbewaarder: Madeleine RAYMOND. Contact : 06.76.71.13.54. email : raymond.mady@orange.fr

14.3 Corsica

Grossu Minutu (2004)

Objectif : faire découvrir la Corse au public belge afin de lui faire partager les traditions et l'Histoire de la Corse. L'association organise des activités publiques comme des repas et des activités privées telles que les chants lors de mariages.

Internet pagina : <https://www.grossuminutu.com/>

Président fondateur chargé de la culture publiques : Georges DePauw

Vice-Président et relation publique : Hervé Perrotin

Président d'Honneur : Jean-Claude Acquaviva (A filetta)

Schatbewaarder : Isabelle Destrebecq

email : grossuminutu@grossuminutu.com

Amicale Corse – Belgique (1996)

Objectif : faire connaître la culture et la gastronomie de la Corse et de la Belgique. Aider des associations à but humanitaire

zetel : Rue Paul Poggionovo 20090 Ajaccio

14.4 Monaco

Société royale Les Amitiés Belges de Monaco (1912)

Objectif : Organiser des rencontres entre les Belges de Monaco (140 membres).

Organisation de 5 à 6 évènements par an autour d'un thème (exposition, concert,...)

Zetel : 9 Quai Kennedy 98000 Monaco - <https://www.amitiesbelges.com/>

President : Anne ROTTHIER – Contact : 06 40 61 36 15 – contact@amitiesbelges.com

Vice-President : Frédéric De Selliers de Moranville